

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous, ICT ja bioalat

Taloushallinto

2015

Jan Immonen

YHTEISÖHANKINNAN JA MAAHANTUONNIN ARVONLISÄVEROTUS, SÄÄNNÖKSET JA ASIAKIRJAT

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalous, ICT ja bioalat | Taloushallinto

2015 | 55

Pirjo Varanka

Jan Immonen

YHTEISÖHANKINNAN JA MAAHANTUONNIN ARVONLISÄVEROTUS, SÄÄNNÖKSET JA ASIAKIRJAT

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on esitellä yhteisöhankintaan ja maahantuontiin liittyviä arvonlisäverotuskäytäntöjä, ulkomaankaupan lainsäädäntöä ja ulkomaankaupassa käytettäviä asiakirjoja. Työ tehtiin toimeksiantona Juustopuoti Immoselle, jossa suunnitellaan oman tukkumyynnin perustamista erikoisjuustoille. Työhön on koottu perustietoa ulkomaankaupan osa-alueisiin liittyvistä aihepiireistä helpottamaan yrityksen toiminnan laajentamista. Ulkomaankauppaan liittyy paljon byrokratiaa, erilaisia instituutioita ja toimintatapoja, joita on opinnäytetyössä pyritty selventämään.

Työn teoriaosa jakautuu kolmeen osaan. Ensimmäisessä osassa käsitellään yhteisöhankinnan ja maahantuonnin erilaisia arvonlisäverotusmenettelyjä. Toisessa osassa keskitytään ulkomailta ostamisen menettelytapoihin ja juridisiin seikkoihin sekä käydään lävitse tullausmenettely. Kolmannessa osassa esitellään ulkomaankaupan asiakirjoja, erilaisia maksutapoja sekä huolitsijan tehtävät.

Työn toiminnallisessa osassa käydään läpi yhteisöhankintaprosessi kuvitteellisen esimerkin avulla. Prosessi kuvataan tarpeen syntymisestä aina kausiveroilmoituksen lähettämiseen saakka. Prosessikuvauksen tueksi on laadittu ulkomaankaupassa tarvittavia asiakirjoja, joita yritys voi käyttää malleina omien asiakirjojen laadinnassa. Toiminnallisessa osassa kuvataan erikseen myös maahantuontiin liittyvät erityiskysymykset selostavan esimerkin avulla.

Opinnäytetyön tuloksena syntyi laaja ja useampaa aihepiiriä käsittelevä perusteos ulkomailta ostamisen aloittamista suunnittelevalle yritykselle. Toimeksiantajan toiveesta työhön pyrittiin saamaan tietoa useammasta ulkomaankaupan osa-alueesta, jotta monimutkainen kokonaisuus hahmottuisi paremmin. Työ on tiivis tietopaketti yhteisöhankintaa tai maahantuontia suunnittelevalle yritykselle.

ASIASANAT:

(ulkomaankauppa, kansainvälinen kauppa, kauppasopimus, tuonti, arvonlisävero, maksutavat, remburssi, tullaus, kauppalaki, toimituslauseke)

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Business, ICT and Life Sciences | Financial Management

2015 | 55

Pirjo Varanka

Jan Immonen

VALUE ADDED TAX, REGULATIONS AND DOCUMENTS OF COMMUNITY PURCHASE AND IMPORT

The purpose of this thesis is to introduce value added tax standards, legislation and documents related to community purchase and import. The thesis is made as an assignment for cheese shop Juustopuoti Immonen, where establishing their own wholesale for special cheeses is being planned. The thesis consists of basic topics associated with foreign trade. Main goal is to bring forward the methods related to bureaucracy, different institutions and approaches to simplify the change of businesses functionality.

Theoretical part divides to three sections. First part processes value added taxation differences of community trade and import. Second part focuses on procedures, legal matters and customs. Third part displays documents for foreign trade, payment methods and freight forwarders tasks.

The process of community trade purchase is being revealed in the functional part of the thesis with fictitious example. Process is explained from arise of demand until sending the seasonal tax return form. There is several documents been drawn out and attached to the thesis as examples for businesses own documents. Functional part also explains the special characteristics of import compared to community trade.

Outcome of the thesis was an extensive basic tome which deals with several topics that help Finnish businesses to start purchasing from foreign countries. As a request from the client the thesis consists of many topics to help outlining whole content. The thesis is compact package of information for companies who plan to start community purchases or importing.

KEYWORDS:

(foreign trade, international trade, trade agreement, import, value added tax, payment methods, documentary credit, customs, law of contract, terms of delivery)

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET	6
ULKOMAANKAUPPAA TUKEVIA ORGANISAATIOITA	7
1 JOHDANTO	8
2 ARVONLISÄVERO ULKOMAANKAUPASSA	9
2.1 Yhteisökaupan arvonlisävero	10
2.2 Maahantuonnin arvonlisävero	13
3 ULKOMAANKAUPAN SÄÄNNÖKSET JA TULLAUSMENETTELY	15
3.1 Kansainvälinen ja kansallinen kauppalaki	16
3.2 Tarjouspyyntö ja tarjous	18
3.3 Kauppasopimus	19
3.4 Toimituslausekkeet	20
3.5 Tullausmenettely	23
4 ULKOMAANKAUPAN ASIAKIRJAT, MAKSULIIKENNE JA HUOLINTA	26
4.1 Asiakirjat	26
4.2 Maksuliikenne ja maksutavat	33
4.3 Huolinta	45
5 YHTEISÖHANKINTAPROSESSI JA MAAHANTUONNIN ERITYISPIIRTEET	47
5.1 Yhteisöhankinta	47
5.2 Maahantuonnin erityispiirteet	51
6 YHTEENVETO	53
LÄHTEET	54

LIITTEET

- Liite 1. EU:n arvonlisäveroalue
- Liite 2. Kauppasopimuksen sisältö
- Liite 3. Kausiveroilmoitus
- Liite 4. Incoterms® 2010 –toimitustapalausekkeet

- Liite 5. Tarjouspyyntö
- Liite 6. Tarjous
- Liite 7. Kansainvälinen maantierahतिकirja
- Liite 8. Kauppalasku
- Liite 9. Tuonnin Intrastat –lomake.
- Liite 10. SAD –lomake
- Liite 11. Tullauspäättös/lasku

KUVAT

- Kuva 1. Euroopan unionin sisämarkkina-alue. (Kuluttajaliitto 2015) 10

KUVIOT

- Kuvio 1. Ulkomaan perittävän vaiheet (OP-Pohjola 2014, 8). 40
Kuvio 2. Remburssin vaiheet (OP-Pohjola 2014, 10). 43

TAULUKOT

- Taulukko 1. Incoterms ® 2010 –toimituslausekkeet ja niiden ryhmittely. (Melin, K. 2011. 58). 21
Taulukko 2. Toimenpidevaihtoehdot tavarantoiminnassa yhteisön alueelle. (Melin 2011, 256) 25
Taulukko 3. Keskeisten asiakirjojen soveltuvuus ja tarve tuontimaittain toiminnassa. (Melin 2011, 106). 27

KÄYTETYT LYHENTEET

BIC	Bank Identification Code
CAD	Cash Against Documents
CISG	Convention on Contracts for the International Sale of Goods
CN	Combined Nomenclature
EDI	Electronic Data Interchange
ETA	Euroopan talousalue
EU	Euroopan unioni
EY	Euroopan yhteisö
IBAN	International Bank Account Number
ICC	International Chamber of Commerce
SAD	the Single Administrative Document
SEPA	Single Euro Payments Area
VIES	Value added tax Information Exchange System
YK	Yhdistyneet Kansakunnat

ULKOMAANKAUPPAA TUKEVIA ORGANISAATIOITA

ELY -keskukset	Neuvonta- ja tietopalveluita kansainvälistyville yrityksille, kansainvälistymisen edellytysten selvittäminen ja toiminta- valmiudet. www.ely-keskus.fi
Finpro	Maa- ja markkinatietous, yritysvaltuuskuntavierailut ulko- maille, vientirengastoiminta ja konsultointi. Lisäksi avustami- nen mm. liikekumppanien etsimisessä ja laivauskäsikirjan ylläpito. www.finpro.fi
Fintra	Kansainvälisen kaupan koulutuksia ja valmennuksia johta- miseen, myyntiin ja markkinointiin, hankintoihin, uusiin mark- kina-alueisiin, kansainvälisen kaupan sääntöihin ja kansain- välisen liiketoiminnan kehittämiseen liittyen. www.fintra.fi
Kauppakamari	Tarjoaa asiantuntemusta, tiedonvälitystä, edunvalvontaa, palveluja ja verkostojen luomista. Mallisopimuksia, ulko- maankaupan asiakirjoja sekä lakiasianeuvontaa. <a href="http://www.kaup-
pakamari.fi">www.kaup- pakamari.fi , www.icc.fi
Tullineuvonta	Ulkomaankauppatilastot, CN-nimikkeet, ULJAS-tietokanta. www.tulli.fi
Ulkomaankaupan agenttiliitto	Tuontiagenttuuri- ja maahantuontiyritysten etujärjestö. www.agenttiliitto.fi
Veroneuvonta	Ohjeita ja neuvontaa ulkomaankaupan veroasioissa. www.vero.fi
World Trade Center	Innovatiivisten palvelujen ja informaation tuottaja kansainvä- listyville yrityksille. www.wtc.fi
Yritys-Suomi	Tietoa asiantuntija-, koulutus-, neuvonta-, rahoitus- ja mark- kinointipalveluista kansainvälistymiseen liittyen. <a href="http://www.yritys-
suomi.fi">www.yritys- suomi.fi

1 JOHDANTO

Yleinen taloustilanne ja verotuksen kiristyminen vähentävät yksityistä kulutusta ja pienyritykset ovat suuren haasteen edessä kilpaillessaan asiakkaista. Kuluttajien ostovoima pienenee ja yritysten tulee jatkuvasti sopeutua muutokseen kehittämällä omaa toimintaansa. Asiakkaat ovat yhä vaativampia ja harkitsevat tarkemmin mihin rahansa käyttävät. Pienyritysten tulee pystyä erottautumaan kilpailijoistaan erinomaisella palvelulla ja tarjota asiakkailleen laadukkaita ja yksilöllisiä tuotteita. Erikoistuminen ja asiakkaan tarpeet huomioiva palvelu ovat etuja, jotka saavat asiakkaan palaamaan yhä uudelleen ostoksille.

Opinnäytetyön tavoitteena on antaa toimeksiantajalle perustietoja maahantuonnin ja yhteisökaupan säännöistä, näihin liittyvistä asiakirjoista ja arvonlisäverotuksesta. Toimeksiantaja on Turun kauppahallissa toimiva juustojen erikoismyymälä Juustopuoti Immonen. Yrityksessä on suunniteltu maahantuonnin aloittamista ja työn tarkoitus onkin antaa Juustopuodille informaatiota niistä asioista, joihin tulee kiinnittää huomiota yhteisöhankinnoissa ja maahantuonnissa. Työ sisältää myös useita malliasiakirjoja, jotka helpottavat toimeksiantajan kaupan käynnin aloittamista.

Työn teoriaosa jakautuu arvonlisäverotuksen, ulkomaankaupan säännöksiin ja ulkomaankaupassa tarvittavien asiakirjojen käsittelyyn. Ensimmäisessä osassa tuodaan esille yhteisökaupan ja maahantuonnin erilaiset arvonlisäverotuskäytännöt ja ilmoitusmenettely. Toisessa osassa keskitytään ulkomaankaupan juridiikkaan ja tullausmenettelyyn. Kolmannessa osassa perehdytään asiakirjoihin ja maksutapoihin. Ulkomaankaupassa tärkeitä huomioonotettavia osa-alueita ovat myös kuljetus, huolinta ja vakuuttaminen. Aihealueet ovat kuitenkin niin laajoja, että tässä työssä niitä vain sivutaan.

Toiminnallisessa osassa kuvataan yhteisöhankintaprosessi ja maahantuonnin erityispiirteet esimerkein. Prosessit on pyritty kuvaamaan selkeästi ja yksityiskohteisesti, jotta ulkomaankauppaa aloittavalle yrittäjälle olisi helppoa esimerkkejä seuraten toteuttaa kauppvoja, asioida tullin kanssa ja hoitaa ilmoitusmenettely.

2 ARVONLISÄVERO ULKOMAANKAUPASSA

Arvonlisävero on kulutusvero. Ulkomaankaupassa kulutusverokäsite tarkoittaa sitä, että vero tulee maksettavaksi tavaran kulutusmaassa. Tavaroiden vienti on vapautettu verosta ja osto eli tuonti on säädetty verolliseksi. Kun Suomi liittyi Euroopan Unionin jäseneksi 1995, se tuli osaksi EU: iin luotua sisämarkkinajärjestelmää. Menettely EU:n tavarakaupassa jäsenvaltioiden kesken on erilainen kuin EU:n ulkopuolisten maiden kanssa. Tavaroiden myynti voidaan jakaa kolmeen ryhmään: kotimaiseen verolliseen myyntiin, verottomaan myyntiin yhteisön ulkopuolelle ja verottomaan yhteisömyyntiin. (Eskola & Lääkkö 2001, 161)

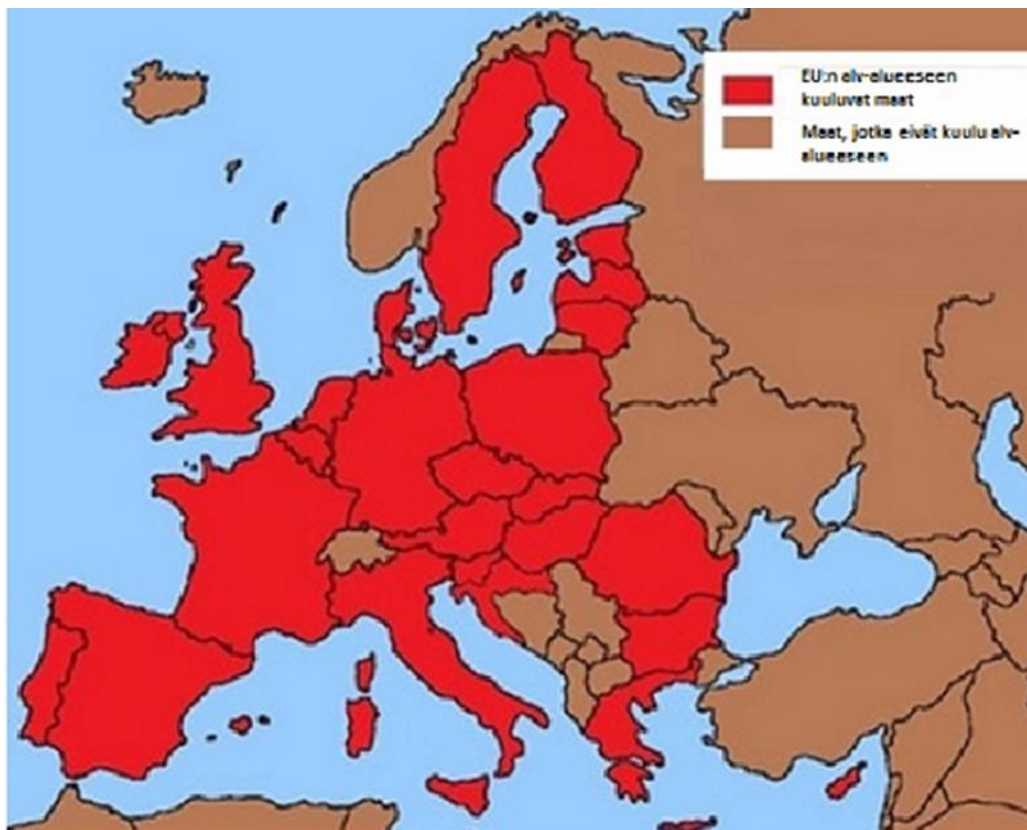
Määränpäämaaperiaate määrittää tavarakauppaa yritysten välillä. Periaate tarkoittaa sitä, että arvonlisävero tulee suorittaa siihen valtioon, johon tavara toimitetaan ja jossa se useimmiten myös hyödynnetään. Lähtövaltiossa tavaran myynti vapautetaan verosta. EU:n ulkopuolelle tavaroita toimitettaessa ja EU:n ulkopuolelta hankittaessa määränpäämaaperiaate toteutuu lopullisesti maahantuonnin ja tullauksen yhteydessä. Tavarantoimittaja on velvollinen suorittamaan maahantuonnin arvonlisäveron tullille. (Pasanen 200, 373)

Myyntimaasäännökset EU:n arvonlisäverolainsäädännössä kertovat, minkä valtion lainsäädäntöä tulee verotuksessa soveltaa. Jokaisella yhteisömaalla on yksinomainen verotusoikeus omalla alueellaan tapahtuviin liiketoimiin riippumatta liiketoimen suorittajan kansallisuudesta. (Nyrhinen & Äärilä 2002. 262)

Tavaroiden maahantuonnin ja yhteisöhankintojen arvonlisäverotuksesta säädetään arvonlisäverolaissa (1501/1993), jonka säännökset perustuvat pääosin EU:n arvonlisäverodirektiiviin (2006/112/EU). Lisäksi Ahvenanmaan liittyvistä erityisistä arvonlisäverokysymyksistä säädetään laissa Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisä- ja valmisteverolainsäädäntöön (1996/1266). (Paajanen & Saarinen 1997, 371)

2.1 Yhteisökaupan arvonlisävero

Suomi on osa EU:n sisämarkkina-alueetta (kuva 1), jossa sovelletaan erityisiä yhteisökaupan arvonlisäverosäännöksiä. Yhteisö tarkoittaa Euroopan Yhteisöjen lainsäädännön mukaista arvonlisäveroaluetta (liite 1). Tavaroiden yhteisökaupaa käyvät eri EU:n valtioissa toimivat verovelvolliset yritykset. Jäsenvaltioiden välillä ei ole raja- tai tullimuodollisuuksia. Vienti- tai tuontitavaroita ei tarvitse ilmoittaa tullille. (Eskola & Lääkkö 2001. 165)

Kuva 1. Euroopan unionin sisämarkkina-alue. (Kuluttajaliitto 2015)

Yhteisökaupan tavoite on, että verotus tapahtuisi kussakin alkuperämaassa eli myynti olisi verollista myös yhteisömaiden välisessä kaupassa. Silloin toisessa jäsenvaltiossa toimiva ostaja saisi vähentää toisessa jäsenvaltiossa toimivan myyjän laskun arvonlisäveron. Tähän tarvittaisiin kuitenkin valtioiden välistä sel-

vitysmenettelyä, jotta verotulot voitaisiin kulutusmaaperiaatteen mukaisesti kohdistaa oikeille valtioille. Nykyinen määränpäämaajärjestelmä on vain väliaikainen. Rajoilla ei kerätä veroja eikä tullausmenettelyä tarvita. Tavarat tulevat veroteuiksi määränpäämaassa eli kulutusmaassa. Yhteisöhankinnan edellytys on, että ostaja on elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö ja myyjä elinkeinonharjoittaja eli yritys, yhteisö tai toiminimi. (Eskola & Lääkkö 2001, 166-169)

Yhteisöosto on irtaimen esineen vastikkeellinen hankinta, kun esine kuljetetaan jäsenvaltiosta toiseen. Jos kyseessä on yhteisöhankinta ostajan maassa, kyseessä on myös veroton yhteisömyynti toisessa jäsenvaltiossa. Ostaja on velvollinen maksamaan arvonlisävero yhteisöhankinnasta maansa veroperusteiden mukaan. Yhteisöhankinnan veroprosentti määräytyy kotimaan vastaavan tavarankin mukaan. Hankinnan tapahtuessa verollista liiketoimintaa varten vähennykseen oikeuttavaan toimintaan, yhteisöhankinnasta maksettavaa veroa vastaava summa saadaan käsitellä vähennettävänä verona. Yhteisöhankinta ei sido veron osalta pääomaa ja on näin edullisemmassa asemassa kotimaisiin ostoihin verrattuna. Vero tulee kuitenkin ilmoittaa kausiveroilmoituksessa, koska myyjän maassa ilmoitettuja yhteisömyyntejä verrataan ostajan ilmoittamiin yhteisöhankintoihin verottajan toimesta. (Eskola & Lääkkö 2001, 169)

Tavarankin yhteisöhankinnasta suoritettavan veron peruste on vastike ilman veron osuutta eli hankintahinta, johon kuuluu kaikki hinnanalaiset. Esimerkiksi myyjän veloittaessa ostajalta kuljetuskustannuksia, tulee ne sisällyttää veron perusteeseen. (Eskola & Lääkkö 2001, 171)

Yhteisökaupassa arvonlisäverovelvollisuuden osoittaa alv-numero. Se muodostetaan Suomessa maatunnuksesta FI ja numerosarjasta, joka on Y-tunnus (yritys- ja yhteisötunnus) ilman kahden viimeisen numeron välissä olevaa väliviivaa. Jos yrityksellä on Y-tunnus 0765432-1, alv-numero on FI07654321. Alv-numeroa käytetään ainoastaan EU-kauppaa koskevissa laskuissa ja muissa ostajan ja myyjän välisissä asiakirjoissa. EU-maissa annettujen alv-numerojen muoto vaihtelee maittain. Ne sisältävät kuitenkin aina kaksikirjaimisen maakoodin. Loppuosa muodostuu 5-12 merkistä. (Verohallinto 2014a)

Yrityksillä on oikeus tarkistaa, onko kauppakumppanin alv-numero voimassa, sillä voimassaolo on verottoman yhteisömyynnin edellytys. Kyselyn voi tehdä Euroopan Komission internet-sivuilla. Alv-numeron voimassaolon voi tarkistaa myös EU-kaupan alv-numeroiden tarkistuspalvelusta puhelimitse klo 9.00–15.00 numerosta 020 697 062 tai sähköpostitse osoitteesta eu.vies@vero.fi. (Verohallinto 2014a) (Euroopan Komissio 2014)

Yhteisöhankintoja koskevien ostolaskujen tulee täyttää Suomen arvonlisäverolain 209b §:n asettamat laskusisältövaatimukset. Laskussa tulee mainita myyjän ja ostajan arvonlisäverotunnisteet sekä myynnin verottomuus ja sen peruste (esim. VAT 0 %, Intra-Community supply). Jos osa pakollisista laskumerkinnöistä puuttuu, ostajan tulee lisätä laskuun tai sen jäljennökseen puuttuvat tiedot tai pyydyttävä myyjältä uutta laskua. (Pasanen 2005, 407)

Yhteisöhankintoja tekevän yrityksen on ilmoitettava hankinnat kausiveroilmoituksella (liite 2) seuraavasti (Verohallinto 2014a):

- hankintojen yhteismäärä euroina kohdassa 313 Tavarastot muista EU-maista,
- suoritettavien verojen yhteismäärä (kaikki verokannat) kohdassa 305 Vero tavarastoista muista EU-maista,
- jos veron saa vähentää, vero sisällytetään kohtaan 307 Kohdekauden vähennettävä vero.

Yhteisökaupan arvonlisäverotusta valvotaan, tietoja kerätään ja vaihdetaan VIES-järjestelmän avulla. Jäsenvaltioiden veroviranomaisten on oltava tietoisia tavaroista, jotka siirtyvät rajojen yli, jotta EU-maihin suuntautuvan yhteisömyynnin verottomuus ja EU-maista tehtävien yhteisöhankintojen verotus toteutuisi tarkoitetulla tavalla kotimaan verotuksen yhteydessä. (Tomperi 2013, 278.)

Järjestelmään tallennetaan tiedot jäsenvaltioissa toimivista arvonlisäverovelvollisista. Sinne tallennetaan myös verovelvollisen antamien ilmoitusten perusteella tiedot toisiin jäsenvaltioihin tapahtuneista yhteisömyynneistä asiakaskohtaisesti eriteltyinä. Kun kukin jäsenvaltio saa käyttöönsä tiedot verovelvollistensa yhteisöhankinnoista, yhteisömyyntejä voidaan verrata toisen jäsenvaltion verovelvollisten ilmoittamiin yhteisöhankintoihin koskeviin tietoihin. (Tomperi 2013, 278.)

2.2 Maahantuonnin arvonlisävero

Maahantuonnilla tarkoitetaan tavaroiden tuontia yhteisöön sen ulkopuolelta. Yhteisössä toimiva ostaja joutuu maahantuonnin yhteydessä maksamaan tulliviranomaisten perivän arvonlisäveron. Arvonlisävero lasketaan yhteisön tullikoodeksin mukaisesta tullausarvosta. (Tomperi 2013, 287.)

Maahantuonnista säädetään arvonlisäverolain (1501/1993) yhdeksännessä luvussa. Tavara on ilmoitettava tullattavaksi, kun se tuodaan Suomeen yhteisön rajojen ulkopuolelta. Tavarasta annetaan tullille tuonti-ilmoitus. Ilmoituksen perusteella tulli laskee tavaralle tullausarvon sekä kantaa siitä tullin, arvonlisäveron, tuontimaksun ja muita maahantuontiin liittyviä maksuja, jos näitä pitää tavarasta suorittaa. (Nyrhinen & Äärilä 2002, 272)

Tullimaksut ovat yhteisön veroja eivätkä siten kerry Suomeen. Tullilainsäädännön keskeisen osan muodostavat tullikoodeksi (2913/92) ja sen soveltamisasetus (2454/93), jotka ovat EU:n neuvoston asetuksia ja sellaisenaan jäsenmaissa voimassa olevaa lainsäädäntöä. Näiden säästösten lisäksi Suomen tullilaki (466/1994) ja tulliasetus (1543/1994) sisältävät eräitä täydentäviä menettelysäännöksiä. Arvonlisäverolain maahantuontia koskevissa säännöksissä viitataan monessa kohdin tullikoodeksin ja soveltamisasetuksen säännöksiin. (Nyrhinen & Äärilä 2002, 272)

Käytännössä verotusmenettely tapahtuu niin, että tulliviranomaiset hoitavat tullilauksen yhteydessä veron määräämisen ja siitä on vastuussa tavarahan haltija. Tuoja joutuu antamaan tullille tuontitavarahan tullausilmoituksen (SAD-lomake), jonka liitteenä tulee olla kauppalasku, tullausarvoilmoitus, alkuperätodistus ja muut asiakirjat, jotka vaikuttavat arvonlisäveron määräämiseen. Tuoja saa tullilta tullauspäätöksen, joka sisältää sekä maksettavan arvonlisäveron määrän että tullauspäivän. (Eskola & Lääkkö 2001, 192)

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten maahantuodusta tavarasta suoritettavan veron. Vähennysoikeuden toteutumisen edellytys on, että

maahantuojalla on hallussaan tullauspäätös ja siihen liittyvät asiakirjat. Tullauspäätös on arvonlisäverovähennyksen peruste ja se on säilytettävä tosineaineistossa. Huolintaliikkeen lasku ei ole riittävä vähennyksen perusteeksi. Maahantuodun tavaran arvoon perustuvan veron saa vähentää tullauskuukauden arvonlisäverolaskelmassa. Tullauskuukausi on tullauspäätöksen päiväyksen mukainen kuukausi. (Eskola & Lääkkö 2001, 192-193)

Veron perusteen lähtökohtana on tullikoodeksin mukainen tullausarvo, jolla tarkoitetaan tavaran kauppaa-arvoa ostolaskulla. Arvoon luetaan kuljetuskustannukset tuontipaikalle, lastaus-, purkamis-, käsittely- sekä vakuutuskustannukset ja muut maahantuontiin liittyvät kustannukset, esimerkiksi huolintakustannukset, kuljetussopimuksen mukaiseen ensimmäiseen Suomessa olevaan määräpaikkaan asti. Myös muut tullauksen yhteydessä kannettavat maksut, kuten verot, tullit, tuontimaksut paitsi arvonlisävero luetaan myös maahantuonnissa arvonlisäveron perusteeseen. Tullausarvo ja arvonlisäveron peruste eivät siis ole sama kuin ostolaskun summa. Arvonlisävero lasketaan arvonlisäveron perusteesta joko 24 %:n tai tullattavan tavaran alemman veroprosentin mukaan. (Eskola & Lääkkö 2001, 193-194)

3 ULKOMAANKAUPAN SÄÄNNÖKSET JA TULLAUSMENETTELY

Yritysten välinen kaupankäynti perustuu sopimukseen. Lähtökohta sopimusten teossa on sopimusvapaus eli sopijapuolet voivat täysin vapaasti määritellä omat oikeutensa ja velvollisuutensa. Kauppasopimuksella pyritään määrittämään sopimuksen ehdot, rajoittamaan vastuita ja hallitsemaan liiketoimintaan liittyviä riskejä. Sitä pidetäänkin yleisesti kaupankäynnin tärkeimpänä asiakirjana. Sopimusvapauden lisäksi sopimuksen voi tehdä vapaavalintaisessa muodossa. Sopijaosapuolet voivat laatia sopimuksen parhaaksi näkemällään tavalla ja haluaan mukaan muodossa. Kauppasopimus voidaan tehdä yksilöllisesti tai käyttäen valmiita sopimus pohjia tai niitä muokaten. Vakioehtoja voidaan myös käyttää tarvittaessa. (Werdermann 2011, B1)

Normaalisti kaupan osapuolet noudattavat sopimuksessa määriteltyjä velvoitteitaan eikä sopimuksen ehtoihin tarvitse paneutua sen enempää. Kuitenkin sopimukseen saattaa liittyä tulkintanäkökohtia, viivästymistä, laatuongelmia tai erilaisia olosuhteita, jotka johtavat riitatilanteisiin. Useimmiten liikekumppanit pystyvät toimimaan jonkin aikaa ilman ongelmia. Kuitenkin, jos kirjallista sopimusta ei ole jossakin vaiheessa ristiriitatilanteita tulee eteen ja ne saattavat olla hyvinkin hankalia ja kalliita selvittää. Mahdollisiin riitatilanteisiin tulee varautua sopimalla etukäteen asioista ja on hyvä tallentaa sopimuksen tärkeimmät ehdot kirjallisesti. Näin sopijapuolille jää selkeä kuva sopimuksen sisällöstä. Sopimuksen yksityiskohtaisuuden määrittelee sopimuksen kohde ja kesto. (Werdermann 2011, B1)

Kansainvälisessä kaupassa tulee ottaa huomioon eri valtioiden lainsäädännön erot ja kiinnittää huomiota maakohtaisiin vienti- ja tuontisäännöksiin. Jotkut yhteisömaat vaativat sopimusten tekoa tai vahvistamista kirjallisesti. EU-maiden kauppalakeihin ei kuulu pakottavia säännöksiä, mutta valtioiden välillä voi olla eroavaisuuksia. (Werdermann 2011, B1)

Maakohtainen lainsäädäntö tulee selvittää ja lainsäädännön erot tulee huomioida niin, että ne tulevat ilmi jo sopimusvaiheessa. Riitatilanteen sattuessa sillä osapuolella, joka vetoaa sopimuksessa selostettuun ehtoon, on velvollisuus esittää kohdan sisällöstä näyttöä. Riitatilanteen sattuessa kohdalle sopimusehtoon vetoavalla osapuolella on lähtökohtaisesti velvollisuus esittää näyttöä kohdan sisällöstä. Epäselvät tai moniselitteiset lausekkeet tulkitaan sen osapuolen vahingoksi, joka on sopimusehdot laatinut. (Werdermann 2011, B1)

Sopimuksen pätevyys, kohtuullisuus ja tulkinta määritellään yleensä jonkin aineellisoikeudellisen normiston pohjalta. Tämän vuoksi kauppasopimuksen lisäksi eri maissa toimivien osapuolten välistä sopimussuhdetta voi koskea kansainvälinen konventio, johon sisältyy erilaisia aineellisoikeudellisia määräyksiä. Nykyään yleistä on, että sopimukseen sovelletaan lainvalintasääntöjen mukaan määräytyvää jonkin valtion lakia. (Werdermann 2011, B1)

Kauppasopimukseen sovellettavan valtion laki voidaan vapaasti valita ulkomaankaupassa. Lainvalinta on sitä tärkeämpää mitä suppeammin sopijapuolet ovat omista velvollisuuksistaan ja oikeuksistaan kauppasopimuksessa sopineet. Sovellettava laki voi olla myyjän, ostajan tai jonkin kolmannen valtion laki. Jos kaupan osapuolet eivät ole kauppasopimuksessa määritelleet sovellettavaa lakia ja he päätyvät riitelemään tuomioistuimeen, lainvalintasäännöt määräytyvät tuomioistuinvaltion mukaan. (Werdermann 2011, B1)

3.1 Kansainvälinen ja kansallinen kauppalaki

Suomessa on voimassa sekä kansallinen kauppalaki (355/1987), jota sovelletaan sisäiseen kaupankäyntiin ja Pohjoismaiden välillä, että kansainvälinen kauppalaki (796/1988). Kansainvälistä kauppalakia kutsutaan myös YK:n kansainväliseksi kauppalaiksi (United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods) ja Wienin konventioksi tai kansainvälisesti CISG:ksi. (Werdermann 2011, B1)

Kauppalait ovat tahdonvaltaisia. Tahdonvaltaisista laeista voidaan kauppasopimuksessa sopia myös toisin. Kauppalakeja ei siis sovelleta niiltä osin kauppasopimukseen kuin osapuolet ovat sopineet toisella tavalla. Tahdonvaltainen lainsäädäntö vaikuttaa kauppasopimukseen sitä enemmän mitä suppeammin sopimus on laadittu. (Pasanen 2005, 80)

CISG: a sovelletaan, kun kaupan osapuolilla on liikepaikkansa eri valtioissa. Pohjoismaiden välisessä kaupassa sitä ei kuitenkaan käytetä. CISG: n soveltaminen edellyttää, että molemmat valtiot ovat liittyneet CISG: iin tai että sopimukseen on sovellettava kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjen mukaan sopimusvaltion lainsäädäntöä. Vaihtoehtoisesti kaupan osapuolet voivat sopia kauppasopimuksessa CISG: n soveltamisesta erityisellä viittauksella siihen. (Werdermann 2011, B1)

CISG: in tärkeintä sisältöä ovat irtaimen kauppaa koskevat materiaaliset säädökset (III osa). Nykyinen kauppalaki valmistui CISG: in jälkeen, joten siinä on voitu ottaa huomioon yleissopimuksen määräykset. Kauppalaki on samankaltainen kuin CISG, mutta kauppalain ja CISG: in välillä on myös useita eroja. Yhteiset piirteet helpottavat CISG: in ymmärtämistä, mutta samankaltaisuudet voivat myös luoda väärää turvallisuuden tunnetta. Säännökset eivät vastaa kaikilta osin toisiaan. Lähtökohtana ei voida pitää sitä, että CISG ja kauppalaki sääntelevät saman asian samalla tavalla. (Sisula-Tulokas 2012, 3)

Kansainväliseen kauppaan liittyvien käytännöllisten ja oikeudellisten ongelmien monimutkaisuus heijastuu tietyiltä osin CISG:in määräyksissä. CISG on laajempi kuin kauppalaki. Se kattaa myös sopimuksen tekemisen (Suomessa laissa varallisuus oikeudellisista oikeustoimista, OikTL (192/228)). Säädökset ovat erilaisia ja tämä tulee huomioida. (Sisula-Tulokas 2012, 3)

CISG:in irtaimen kauppaa koskevien säännösten soveltamisala on suppeampi kuin kauppalain. Kuluttajakauppa ei kuulu kumpaankaan säädöskokoelmaan, mutta CISG määrittelee kuluttajan eritavalla kuin kauppalaki. CISG:in mukaan myyjän ei tarvitse olla elinkeinonharjoittaja. Käytännössä vahingonkorvausta kos-

kevien määräysten eroilla on suuri merkitys. CISG:ssä vahinkoja ei jaeta kauppalain tapaan välittömiin ja välillisiin menetyksiin. Kauppalaissa reklamaatioaika on sidottu kohtuulliseen aikaan ja CISG:ssä sovelletaan kahden vuoden absoluuttista reklamaatioaikaa. (Sisula-Tulokas 2012, 3-4)

3.2 Tarjouspyyntö ja tarjous

Laki varallisuusosoikeudellisista oikeustoimista (228/1929, OikTL) sisältää sopimuksen tekemisen säännöksen Suomen lainsäädännössä. Lain ensimmäisessä luvussa on säännökset koskien sopimuksen tekemistä. Sopimus on pätevä lain mukaan tarjouksen ja siihen annetun hyväksyvän vastauksen jälkeen. (Hemmo & Hoppu 2014, 6)

Tarjouspyynnön lähettäminen edeltää usein tarjousta. Tarjouspyyntö ei ole juridisesti sitova eikä näin ollen velvoita lähettäjäänsä. Lähettäjän ei tarvitse hankkia tarjouspyynnön kohteena olevia tuotteita tarjouspyynnön saajalta. (Hemmo & Hoppu 2014, 6)

Tarjouksen antaja pyrkii saamaan sopimuksen aikaiseksi ja esittää tarjouksessa omat ehtonsa sopimuksen syntymiselle. Sopimuksen sisältö perustuu tarjoukseen. Tarjous voidaan tehdä vapaamuotoisesti eli tarjouksen tekijä voi valita, miten hän tarjouksen tekee. Tarjous voidaan tehdä esimerkiksi kirjeitse, sähköpostitse, telefaxilla, puhelimitse tai henkilökohtaisessa myyntityössä. Tarjouksen oikeusvaikutukset eivät ole sidottuja tarjouksen tekemistapaan. Jos tarjouksen lähettäjä ei ole määritellyt vastaustapaa tarkemmin, voi vastauksen antaa vapaavalintaisesti. (Hemmo & Hoppu 2014, 6)

Tarjous tulee muotoilla siten, että vastaus siihen voi olla ainoastaan hyväksyvä tai hylkäävä. Tarjouksen tekemisestä aiheutuu tarjoussidonnaisuus. Vaikkakaan sopimus ei ole vielä syntynyt, on tarjouksen tekijä jo siihen sidottu. Jos tarjouksen tekijä ei halua tulla sidotuksi tarjoukseensa, voi hän sisällyttää tarjoukseen lausuman ”sitoumuksetta”, josta ilmenee, ettei tarjoaja halua tulla sidotuksi tarjoukseensa. Silloin tarjousta voidaan verrata oikeusvaikutuksiltaan tarjouspyyntöön. (Hemmo & Hoppu 2014, 6)

Tarjoukseen on hyvä sisällyttää määräaika, jonka tarjous on voimassa. Tarjous- sidonnaisuus kestää tämän tarjouksessa ilmoitetun määräajan. Jos tarjouksessa ei ole asetettu määräaikaa vastauksen antamista varten, tarjouksen saajan on annettava hyväksyvä vastaus siinä ajassa, jonka tarjouksen tekijä on tarjousta tehdessään kohtuudella voinut laskea menevän vastauksen antamiseen (929/228, OikTL). Tämä tarkoittaa, että tarjouksen saajan tulee vastata tarjoukseen kohtuullisessa ajassa. (Hemmo & Hoppu 2014, 6)

Myös kansainvälisessä kaupassa on sääntönä, että tarjous lähtökohtaisesti sitoo antajaansa tarjouksessa ilmoitetuin ehdoin. Jos tarjoukseen annettu vastaus ei ole tarjouksen kanssa yhtäpitävä, vastaus katsotaan vastatarjoukseksi, jonka alkuperäinen tarjouksen tekijä voi joko hyväksyä tai olla hyväksymättä. Kansainvälisissä sopimuksissa käytetään ”for discussion purposes only” –varaumaa ensilehdellä, jos halutaan kiinnittää huomiota siihen, että teksti on tarkoitettu ainoastaan neuvotteluja varten. (Pasanen 2005, 83)

Tilausvahvistuksella informoidaan sopimuskumppania sopimuksen syntymisen jälkeen siitä, että hyväksyvä vastaus on saapunut perille. Sopimusta ei voida muuttaa tilausvahvistuksella, mutta sillä voi myöhemmin olla merkitystä, jos sopimuksen sisällöstä tai tulkinnasta tulee erimielisyyksiä. (Hemmo & Hoppu 2014, 6)

3.3 Kauppasopimus

Kaupassa irtain esine luovutetaan. Kaupalla ja vaihdolla tapahtuva luovutus edellyttää sopimusta. Luovutus voi tapahtua myös lahjana. Kauppasopimus on hyvä tehdä mahdollisimman yksityiskohtaisesti, jottei tarvitse turvautua sopimukseen sovellettavaan kauppalakiin. Mitä kauppasopimuksessa ei ole sovittu, täydentyy sovellettavalla kauppalailla, jollei niitä ole sopimuksessa suljettu pois. Kaupan kohteena voi olla mikä tahansa kaupallista arvoa omaava esine, jonka kauppa ei nimenomaan ole kielletty. Kaupan ehtojen minimivaatimus on määritellä kaupan kohde eli toimitettava tavara, sen hinta ja toimitusaika. (Pasanen 2005, 102-103)

Kauppasopimuksen sisältö (liite 3) ja yksityiskohtaisuus vaihtelee riippuen muun muassa siitä, onko kysymyksessä yksittäinen kauppa vai monivuotinen, jatkuviin toimituksiin perustuva toimitussopimus. Sopimusehtojen sopivuutta kuhunkin yksittäistapaukseen on siis arvioitava tapauskohtaisesti. Eri kohtien merkitys riippuu myös siitä, onko osapuoli ostajan tai myyjän asemassa. (Pasanen 2005, 104)

Kummankin osapuolen tulisi kiinnittää huomiota kaupan toisen osapuolen luotettavuuteen ja mahdollisuuksiin pitää kiinni sopimusvelvoitteista. Molempien osapuolten tulisi valmistella kauppasopimusta tarpeeksi perusteellisesti ja tarkastella toiselta sopijapuolelta saamaansa materiaalia kriittisesti. Myyjän on kiinnitettävä tarpeeksi huomiota ostajan taloudelliseen luotettavuuteen ja pysyttävä kovassakin kilpailussa hyväksi havaitsemissaan sopimusehdoissa. Sopimuksen sisältö riippuu myös kaupan rahoituksesta ja maksuehdoista. Ostajan kannalta on keskeistä selvittää myyjän tosiasialliset mahdollisuudet toimittaa tavara suunnitellulla tavalla. Ostajan on hyvä hankkia myyjän luottotiedot ja arvioida toimituskykyä sekä kapasiteettia. Oman maan lainsäädännön esteet maahantuonnille tulee myös tarkistaa. (Melin 2011, 48.)

Mallisopimuksia ja vakioehtoja käytettäessä tulee niihin perehtyä erityisen tarkasti. Rutiininomaisesti niitä ei tule liittää sopimukseen, vaan ehtoihin tulee perehtyä ja ehdoista valita tarkasti ne, jotka oikeasti toimivat juuri tässä sopimuksessa. Kansainvälinen kauppakamari myy eri kieliversioina tavarakaupan mallisopimus-pohjia, joita voi käyttää apuna sopimusten laatimisessa. (Melin 2011, 46)

3.4 Toimituslausekkeet

Toimituslausekkeet (Taulukko 1) ovat kirjain- tai sanayhdistelmiä, joilla sovitaan tietyistä kaupan ehdoista. Toimituslausekkeet ovat kauppasopimuksen osia, joilla määrätään myyjän ja ostajan velvollisuudet tavaraa toimitettaessa.

Taulukko 1. Incoterms ® 2010 –toimituslausekkeet ja niiden ryhmittely. (Melin, K. 2011. 58).

INCOTERMS 2010		
<i>Kaikki kuljetusmuodot</i>		
EXW	Ex Works	Noudettuna lähettäjältä
FCA	Free Carrier	Vapaasti rahdinkuljettajalla
CPT	Carriage Paid To	Kuljetus maksettuna
CIP	Carriage and Insurance Paid To	Kuljetus ja vakuutus maksettuna
DAT	Delivered At Terminal	Toimitettuna terminaalissa
DAP	Delivered At Place	Toimitettuna määräpaikalla
DDP	Delivered Duty Paid	Toimitettuna tullattuna
<i>Vain vesikuljetus</i>		
FAS	Free Alongside Ship	Vapaasti aluksen sivulla
FOB	Free On Board	Vapaasti aluksessa
CFR	Cost and Freight	Kulut ja rahti maksettuna
CIF	Cost, Insurance and Freight	Kulut, vakuutus ja rahti maksettuina

Toimituslausekkeet ovat kansainvälisiä kauppatapoja, joiden sisällöt ja tulkintojen yksityiskohdat vaihtelevat eri maissa ja jopa saman maan eri satamissa. Joissakin valtioissa toimituslausekkeet on määritelty lainsäädäntöteitse, toisissa maissa toimituslausekkeiden sisältöä ovat muokanneet vakiintunut käytäntö ja paikallinen oikeuskäytäntö. Tulkintaerimielisyyksien välttämiseksi ja ehkäisemiseksi toimituslausekkeitä on pyritty yhtenäistämään. Tämä on johtanut tulkintasääntökoelmien laatimiseen. Kokoelmat sisältävät myyjän ja ostajan velvollisuuksien yhtenäisen ja yksityiskohtaisen erittelyn. (Melin 2011, 56)

Kansainvälisen kauppakamarin Incoterms-ehtojen tulkintasäännöt ovat yleisimpiä. Tämän säännösten kansainvälinen soveltaminen on jatkuvasti laajentunut. Muita tulkintasääntökokoelmia on esimerkiksi Combiterms-lausekkeet ja Suomen kotimaankaupassa käytettävät Finnterms-lausekkeet. Olemassa on myös kansallisia ja paikallisia termejä, joita kannattaa tulkintojen vaihtelevuuden vuoksi välttää. (Melin 2011, 56)

Incoterms® 2010 (liite 4) on Kansainvälisen kauppakamarin ylläpitämä toimituslausekekokoelma. Incoterms sisältää yhdentoista kansainvälisessä kaupassa käytetyn kauppatavan määritelmän. Kauppatavoille on annettu määritelmän lisäksi nimi ja kolmikirjaiminen lyhenne. Incoterms viittaus kauppasopimuksessa kertoo myyjän ja ostajan noudattavan kyseistä kauppatapaa kaupankäynnissään. Päätessään käyttää tiettyä lauseketta, esimerkiksi FOB Hanko Incoterms 2010, he samalla päättävät myyjän ja ostajan välisistä velvollisuuksistaan. (Logistiikan maailma 2014.)

Toimituslausekkeet määrittävät (Melin 2011, 56-57) mukaan, miten tavaran vienti- ja tuontitapahtumaan liittyvät ostajan ja myyjän velvollisuudet jakaantuvat kuljetuksen aikana. Lausekkeet siis määrittävät myyjän ja ostajan välillä

1. sopijapuolten toimintavelvollisuudet
2. sopijapuolten kustannusvastuut
3. vahingonvaaran eli riskin siirtymispaikan ja -ajan
4. hankkimis- ja kustantamisvastuut koskien tarvittavia asiakirjoja (mm. kuljetusasiakirjat, vienti- ja tuontiluvat, alkuperäistodistukset)
5. vakuuttamisvelvollisuudet
6. pakkausvelvollisuudet
7. tarkastuskustannukset
8. ilmoitusvelvollisuudet vastapuolelle (esim. turvatietojen osalta).

Toimituslausekkeet eivät sen sijaan sisällä määräyksiä omistusoikeuden siirtymisestä, maksuehdoista, toimitusajasta tai sopimusrikkomuksista tai niiden seurauksista. Kauppasopimuksessa on sovittava näistä asioista erikseen. Kauppasopimus voi velvoittaa kaupan osapuolen tekemään kauppasopimuksen täyttämiseksi välttämättömiä liitännäissopimuksia. Näihin kuuluvat esimerkiksi kuljetus-

huolinta- ja vakuutus sopimukset. Nämä ovat kuitenkin aina itsenäisiä sopimuksia, joiden ehdot sitovat vain kyseisten sopimusten osapuolia. Sopimuksia laadittaessa on varmistuttava siitä, etteivät ne ole toistensa kanssa ristiriitaisia. (Melin 2011, 56)

Myyjän minimivastuun periaate tulee käyttöön, jos Incoterms lausekkeiden vastuunjakoon liittyy erimielisyyksiä. Ostajalle kuuluu sellainen toimenpide tai kauppaan liittyvä kustannus, joka ei selkeästi kuulu myyjän velvollisuuksiin. Suurin osa lausekkeista on niin sanottuja yhden pisteen lausekkeitä, joissa vastuut vahingosta ja kustannuksista sekä toimintavelvollisuuksista siirtyvät samassa paikassa. Kahden pisteen lausekkeissa (CFR, CIF, CPT, CIP) sen sijaan toimenpide-, kustannus- ja tavaravastuu siirtyvät kahdessa vaiheessa myyjältä ostajalle. (Melin 2011, 57)

3.5 Tullausmenettely

Maahantuonti alkaa tavarán saapuessa EU:n veroalueelle. Tavarat esitetään Tullille niiden saavuttua rajatullitoimipaikkaan tai muuhun sellaiseen paikkaan, jonka tulliviranomainen on hyväksynyt. Tullille on annettava tavaroista saapumisen yleisilmoitus, jolla annetaan tavarasta turvatiedot. Ilmoitus tulee antaa ennen kuin tavarat saapuvat maahan. Yleisilmoitus annetaan sähköisesti Tullin AREX-järjestelmään ja siitä on vastuussa kuljetussopimuksen tehnyt kuljetusliike. (Hyttinen & Klemola 2014, 109)

Vaaditut turvatiedot riippuvat tavarasta ja kuljetusvälineestä. Tiedot liittyvät itse tavarahan, sen kuljettamiseen, rahteihin, reitteihin ja toimitusketjun toimijoihin. Tietoa voidaan kysyä esimerkiksi kuljetusasiakirjan numerosta, tavarakerittelyjen määrästä, vastaanottajan tiedoista, tavarán tullinimikkeestä tai tavarán painosta. (Melin 2011, 259)

Tavarán saapuessa Suomeen tulee tavarasta antaa Tullille saapumisen esittämisilmoitus ja tuonnin tulli-ilmoitus. Esittämisilmoituksesta on vastuussa kuljetusliike ja se tulee antaa, jos Tullin AREX-järjestelmään on tehty saapumisen yleis-

ilmoitus. Kun kuljetusliike on tehnyt tavarosta ennen niiden saapumista saapumisen yleisilmoituksen ja tavaroiden saavuttua saapumisen esittämisilmoituksen, muuttuu saapumisen yleisilmoitus yleisilmoitukseksi, jonka tulli lopulta vaatii tulliselvitysmuodon osoittamista varten. Tulliselvitysmuoto on osoitettava määräajassa yleisilmoituksen esittämisestä. Esittämisajat ovat 45 vuorokautta meritse ja 20 vuorokautta muiden tavaroiden osalta. (Melin 2011, 255)

Yhteisön tullialueelle kolmannesta maasta tuodulle tavaralle on osoitettava jokin sallittu tulliselvitysmuoto. Tuonnin tulliselvitysmuotoja ovat (Melin 2011, 256) mukaan:

- asettaminen tullimenettelyyn
- siirtäminen vapaa-alueelle tai vapaavarastoon
- jälleenvienti yhteisön tullialueelta
- hävittäminen tullivalvonnassa
- luovuttaminen valtiolle.

Tulliselvitysmuoto (Taulukko 2) osoitetaan tullii ilmoituksen perusteella. Sen voi antaa tuoja itse tai käyttää edustajaa. Tuonnin tullii ilmoituksen voi antaa SAD-lomakkeella, EDI-sanomalla tai Nettituonti-palvelussa. Jos ilmoitus annetaan SAD-lomakkeella, toimitetaan se tavarán sijaintipaikkaa lähinnä olevaan tullitoimipaikkaan. Nettituonti-palvelun käyttämiseen tarvitaan Katso-tunnisteet. Tullii ilmoitukseen tulee liittää kauppalasku ja mahdolliset muut asiakirjat, joita tarvitaan tavarán vapaaseen liikkeeseen laskemista varten. (Hyttinen & Klemola 2014, 109)

Taulukko 2. Toimenpidevaihtoehdot tavarán tuonnissa yhteisön alueelle. (Melin 2011, 256)

Tavaralle ei yhteisöasemaa, se esitetään tullille.		
Tulliselvitys, vaihtoehdot 1-5.		
1. Tulli- menettelyyn asettaminen, vaihtoehdot 1a-1f	1a Luovutus vapaaseen liikkeeseen	Tavaralle yhteisöasema
	1b Ulkoinen passitus	Ei yhteisöasemaa
	1c Tullivarastointi	
	1d Sisäinen ja ulkoinen jalostus	Yhteisöasema mahdollinen
	1e Tullivalvonnassa tapahtuva valmistus	
	1f Väliaikainen maahantuonti	
2. Siirtäminen vapaa-alueelle tai vapaavarastoon		Ei yhteisöasemaa, voidaan edelleen asettaa menettelyihin 1a, 1d, 1e, 1f, luovuttaa valtiolle tai hävittää
3. Jälleenvienti johonkin kolmanteen maahan		
4. Luovutus valtiolle		
5. Hävittäminen		

Tulli tekee tullauspäätöksen vapaaseen liikkeeseen laskemisesta sekä antaa ilmoittajalle tullilaskun maahantuonnin arvonlisäveron ja mahdollisten tullien ja valmisteverojen maksamista varten. Käteisasiakas ei voi saada tavaraa haltuunsa ennen tullilaskun maksamista. Tullilaskun maksamiselle on aikaa 10 päivää tullauspäätöksen päiväyksestä lukien. (Hyttinen & Klemola 2014, 109)

Tullauspäätöksellä ja siihen liittyvillä asiakirjoilla on arvonlisäverotuksessa olennainen merkitys. Niissä on kaikki maahantuonnin perusteella määräytyneen arvonlisäveron perusteet ja veron määrä. Tullauspäätös ja siihen liittyvät asiakirjat ovat verovelvollisen maahantuojan vähennysoikeuden edellytyksenä. Jotta maahantuoja voi vähentää maahantuonnista maksamansa arvonlisäveron, sillä tulee olla hallussa tullauspäätös ja siihen liittyvät asiakirjat. Ne on säilytettävä vähintään arvonlisäveron jälkiverotusajan eli kolme vuotta tilikauden päättymisestä. (Hyttinen & Klemola 2014, 109)

4 ULKOMAANKAUPAN ASIAKIRJAT, MAKSULIIKENNE JA HUOLINTA

Ulkomaankaupassa käytetään lukemattomia erilaisia asiakirjoja, joista kaupan osapuolen tulee valita jokaiseen tavarantoimitukseen sopivat asiakirjat. Suurelta osin asiakirjojen tekemisestä ja hankkimisesta on vastuussa viejä, mutta myös ostaja joutuu maahantuonnin ja tuontitullauksen yhteydessä esittämään ja laatimaan joukon asiakirjoja (Taulukko 2). Maksujen ja tavaroiden liikkuminen on riippuvainen oikein laadituista asiakirjoista, joten niiden tekemiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. (Melin 2011, 84)

4.1 Asiakirjat

Asiakirjojen tarpeeseen vaikuttavia tekijöitä (Melin 2011, 84) mukaan:

- Lähtömaan viranomaiset tarvitsevat tiettyjä asiakirjoja. Näitä koskevat ohjeet määräytyvät pääosin EU:n säännöksistä ja ratkaisevana tekijänä on myös kohdemaahan, johon tavarat on tarkoitus viedä. EU-maihin ja EU:n ulkopuolisiin maihin tarvitaan erilaisia asiakirjoja.
- Erityisasiakirjoja, lupia ja lisenssejä voidaan vaatia tiettyjen vientitukea tai vientivalvottavia tuotteita varten. Näitä ovat esimerkiksi maataloustuotteet.
- Asiakirjoille tai kohdemaahan tuotaville tavaroille voidaan asettaa myös erikoisvaatimuksia kohdemaan viranomaisten toimesta.
- Ostaja voi esittää lisävaatimuksia asiakirjoista ja tuotteisiin tehtävistä merkinnöistä. Erityisesti ostajan laatuvaatimukseen ja niiden osoittamiseen asiakirjoilla on alettu kiinnittää erityistä huomiota.
- Kauppasopimuksen ehdot sekä toimitus- ja maksutapa (esim. Incoterms® 2010 –lausekkeet) vaikuttavat asiakirjoihin ja niiden laatimiseen ja hankkimiseen.

Kauppalasku

Kauppalasku on myyjän toimittama selvitys kaupan aiheuttamasta maksuvaatimuksesta ostajalle. Kauppalaskun mukaisesti ostaja maksaa tavarasta myyjälle ja se onkin yksi kaupan tärkeimmistä asiakirjoista. Se sisältää myös joukon tietoja tulliviranomaisille, tavarankuljettajalle, huolitsijalle, agentille ja pankeille. Se on yksi ulkomaankaupan perusasiakirjoista ja muodostaa pohjan monille muille ulkomaankaupassa käytettäville asiakirjoille. Vientikauppalasku laaditaan yrityksen lomakkeelle ostajamaan kielellä tai jollakin kyseisessä maassa hyväksyttävistä suurista kauppakielistä. Alkuperäisen laskun lisäksi laskusta tehdään riittävä määrä kopioita kaupan eri osapuolille. (Melin 2011, 89)

Kauppalasku tulee laatia A4-kokoon ulkomaankaupan asiakirjojen rakenneohjeen mukaisesti. SFS -standardi 3171 ”Toimiston asiakirjat. Ulkomaankauppa. Lomakkeen perusrakenne” -perustuu kansainvälisen kaupan asiakirjojen rakenneohjeeseen. Myyjän tulee selvittää ostajalle oman maansa kauppalaskua koskevat erityismääräykset. Kaupantekovaiheessa myyjän on myös syytä selvittää ostajalle oman maansa kauppalaskun täyttöä koskevat erityismääräykset. Tällainen voi olla esimerkiksi viejän allekirjoitus tavaroiden oikeellisuuden todistamiseksi. (Melin 2011, 90)

Suomen tulliyhteistyöneuvoston suositusten mukaan kauppalaskua ei tarvitse yleensä allekirjoittaa. Yhteisön jäsenmaista toiseen toimitettavien lähetysten kauppalaskuihin on lisättävä ostajan sekä myyjän arvonlisäveronumero. Laskussa tulee olla myös merkintä siitä, mihin arvonlisäverottomuus perustuu. EU:n sisäkaupassa merkintä tehdään seuraavasti: Intra-Community supply, VAT 0% (6th VAT Directive, ART. 28c(A)). (Melin 2011, 90-91)

Proformalasku

Proformalasku on muodollinen lasku, jonka sisältö on samanlainen kuin tavallisen laskunkin. Se ei aiheuta maksuvelvoitetta saajalleen. Proformalaskua käytetään erityisesti:

1. lähetettäessä veloituksettomia näytteitä tavaroista. Tavarahan arvo voidaan ilmoittaa proformalaskussa seuraavasti: ” Value for Customs only...”.
2. ostajan avatessa remburssia tai ostajan ilmoittaessa tavarahan arvoa avaajapankille.
3. ostajan tarvitessa asiakirjan viranomaisille tuontiluvan tai tuontilisenssin saamista varten.
4. toimitettaessa osa- tai jälkitoimituksia, jotka on jo veloitettu varsinaisella laskulla.

(Melin 2011, 92)

Pakkausluettelo

Pakkausluettelo tehdään kollokohtaisesti ja se kuuluu kiinnittää pakkauksen kylkeen. Pakkausluettelon liittäminen lähetyksen mukaan nopeuttaa tullaustoimintaa useissa maissa. Pakkausluettelossa tulisi olla näkyvillä myös yhteystiedot. Muodoltaan pakkausluettelo noudattaa kauppalaskua ja proformalaskua. Hintatietoja ei kuitenkaan ole näkyvissä. (Melin 2011, 92-93)

Vakuutuskirja ja -todistus

Vakuutusasiakirja laaditaan todistamaan vakuutussopimuksen solmimista ja näyttämään kuljetuksen olevan vakuutettu. Vakuutusasiakirjoja ovat vakuutuskirja ja vakuutustodistus. (Melin 2011, 186)

Vakuutuskirja sisältää yksityiskohtaisia tietoja vakuutustapahtumasta. Vakuutuskirja voidaan kirjoittaa paitsi viejän tai hänen asiamiehensä nimelle myös ostajan nimelle tai haltijalle. Viejälle tai tämän asiamiehen nimelle kirjoitettu vakuutuskirja tulee siirtää ostajalle ennen tavaroiden lähettämistä. Vakuutusta haettaessa tulee ilmoittaa tarvittava vakuutuskirjan jäljennösten lukumäärä ja vakuutuskirja tulee

saapua ostajalle ennen tavaroita. Vakuutus kirjassa mainitaan, miten kyseinen lähetys on vakuutettu, ja annetaan ohjeita, miten on toimittava tavaraa vastaan otettaessa tai vahingon tapahduttua. Usein remburssissa vaaditaan vakuutus kirjan käyttämistä. (Melin 2011, 186)

Vakuutustodistus on yksinkertaisempi ja joustavampi asiakirja kuin vakuutus kirja. Myyjä saa vakuutus yhtiöltä valmiiksi painettuja todistuksia, jotka myyjä liittää muihin asiakirjoihin. Todistuksia voidaan käyttää, jos niitä ei ole kielletty esimerkiksi remburssiehdossa. (Melin 2011, 186)

Kuljetusasiakirjat

Konossementti tai merirahtikirja on kappaletavaran merikuljetuksissa käytetty kuljetusasiakirja. Konossementti on kuitti tavarán vastaanottamisesta, jossa on ilmoitettu myös tavarán kunto ja määrä. Konossementteja on kahdenlaisia. Rahdinkuljettaja on velvollinen pyynnöstä antamaan vastaanottokonossementin, kun hän on tavarán vastaanottanut. Lastauskonossementin rahdinkuljettava antaa, kun tavara on lastattu alukseen. Jos vastaanottokonossementti on annettu, on se palautettava lastauskonossementtia annettaessa. Vastaanottokonossementti käy lastauskonossementista, kun asiakirjaan on merkitty sen aluksen nimi, johon tavara on lastattu, sekä lastauksen ajankohta. Konossementtia laaditaan yleensä kolme alkuperäiskappaletta ja sen lisäksi jäljennös eri tarpeisiin. (Hörkkö ym. 2010, 257)

Konossementti on rahdinkuljettajan antama asiakirja, joka (Hörkkö ym. 2010, 216) mukaan on:

1. Todiste kuljetussopimuksesta
2. Kuitti tavarán lastamisesta ja siitä, että rahdinkuljettaja on vastaanottanut tavarán kuljetettavakseen
3. Sitoumus tavarán toimittamisesta määräpaikkaan

4. Sitoumus tavarán luovuttamisesta määrápaikalla ainoastaan sille taholle, joka esittää alkuperáisen konossementin.

Rahdinkuljettajan tai hänen määráamään henkilön tulee allekirjoittaa konossementti. Elektroninen allekirjoitus on sallittu. Konossementti edustaa tavaraa. Asiakirja voidaan myydá tai pantata, jolloin oikeusvaikutus kohdistuu itse tavararaan. Konossementti voidaan asettaa nimetylle henkilölle, hänen määráámälleen tai haltijalle. Määrááminen tavarasta kuljetuksen aikana edellyttää kaikkien konossementtien alkuperáiskappaleiden hallintaa. Yksi alkuperáiskappale riittää määrápaikalla tavarán haltuun saamiseksi. (Hörkkö ym. 2010, 257)

Merirahtikirja on rahtikirja, jolla varustamo sitoutuu kuljettamaan tavarán määrápaikalle ja luovuttamaan siellä vastaanottajaksi nimetylle henkilölle tai tämän valtuuttamalle edustajalle. Asiakirja toimii myös todisteena tavarán vastaanottamisesta rahdinkuljettajan kuljetettavaksi. Myyján ja ostajan tulee keskenään sopia merirahtikirjan käytöstä. Merirahtikirjalla korvataan nykyään usein konossementti linjaliikenteessä, kun etáisyys myyján ja ostajan välillä on lyhyt ja kuljetukset ovat nopeita. (Melin 2011, 205)

Kansainvälistä autorahhtikirjaa käytetään kansainvälisessä kuorma-autoliikenteessä. Asiakirjan allekirjoittamisen jälkeen lähettäjä ja rahdinkuljettaja ovat sopineet kuljetussopimuksen. Lähettäjä vastaa rahtikirjassa annettujen tietojen oikeellisuudesta. Rahtikirja tulee tehdä ainakin kolmena kappaleena. Lähettäjän, vastaanottajan ja rahdinkuljettajan tulee saada omat kappaleet. Tulli voi myös vaatia yhden kappaleen. Lähettäjän kannattaa mainita rahtikirjassa rahdinkuljettajalle luovutetut muut asiakirjat, kuten alkuperáistodistukset ja kauppalaskut. (Hörkkö ym. 2010)

Lentokuljetuksen tärkein asiakirja on lentokuljetussopimus eli kansainvälinen lentorahtikirja. Lähettäjä täyttää rahtikirjan kolmena kappaleena rahdinkuljettajan rahtikirjalomakkeille. Lentorahtikirjasta otetaan normaalisti 9-20 kopiota. Alkuperáiskappaleita on kolme. Lentoláhetysten kolleihin kiinnitetään lähettäjän osoite-

ja viitenumeromerkintöjen lisäksi tunnistelipukkeet. Lipukkeisiin merkitään rahtikirjan numero, kollien lukumäärä, lähetysten paino sekä lähtö- ja määräasema. Toimittaessaan tavarantoimittajana on velvollinen antamaan tavarasta sellaiset tiedot ja asiakirjat rahdinkuljettajalle, joiden avulla rahdinkuljettajan on mahdollista toimittaa tavara. Näitä ovat esimerkiksi kauppalasku sekä vienti- ja tuontiluvat. Tavarantoimittajan vastuu siirtyy määräpaikkakunnalla rahtikirjaan merkitylle vastaanottajalle. (Melin 2011, 219-220) (Hörkkö ym. 2010)

Kansainvälisen lentorahtikirjan tehtävät (Melin 2011, 219) mukaan ovat::

- Kuljetussopimuksen vahvistaminen
- Varmistaa lentolähetystyön hyväksymisen
- Lähetystyön vakuuttaa asiakirjalla noudattavansa kuljetusehtoja
- Tärkeä asiakirja tullauksessa ja pankkitoiminnoissa
- Kuitti rahti- ja vakuutusmaksujen maksamisesta
- Määräsoikeus tavarantoimittajan vastuun aikana on lentorahtikirjan lähetystyön kappaleella
- Määrittää rahdinkuljettajan vastuun rajat
- Rahtikirjaan sisältyy käsittely-, kuormaus- ja varastointiohjeet.

Intrastat

Intrastat -tilastoilmoituksella ilmoitetaan toisista jäsenmaista Suomeen tuodut tavarat. Tilastoitavia ovat sekä EU:n alueella valmistetut että yhteisöaseman tullauksen jälkeen saaneet EU:n ulkopuolista alkuperää olevat tuotteet. Tiedonantovelvollisuus on sisäkauppaa käyvillä arvonlisäverojärjestelmään rekisteröidyillä yrityksillä. Pienimmät tuojat on vapautettu ilmoitusvelvollisuudesta. Pienten yritysten sisäkaupan kokonaistiedot sisällytetään viennin ja tuonnin kokonaisarvoihin erittelemättömänä tuontina. Intrastat -ilmoituksen kynnysarvo on 500 000 euroa vuonna 2015. Arvo tarkistetaan vuosittain. (Melin 2011, 108)

Tiedonantovelvollisuutta seuraa tullilaitos, joka saa alv-rekisteriin kuuluvien yhteisökauppaa käyvien yritysten kauppojen kokonaisarvot verottajalta joka kuukausi. Kun Intrastat –ilmoittamisen kynnyсарvoraja ylittyy, kestää ilmoitusvelvollisuus saman vuoden loppuun asti. Tilastotiedot voidaan antaa tulliviranomaiselle paperisena, internet –lomakkeella tai sähköistä tietojen välittämistapaa käyttäen. Yhteisöhankintoja varten on olemassa erillinen lomake. Intrastat –tilastoilmoitus jätetään joka kuukausi Intrastat –palvelupisteeseen. Ilmoitus tulee jättää seuraavan kuukauden 10. työpäivään mennessä. Ilmoitus on annettava, vaikkei ilmoitusvelvollisella ole ollut jonain kuukautena yhteisöhankintoja tai –myyntejä lainkaan. Tällöin ilmoitusta sanotaan nollailmoitukseksi. (Melin 2011, 108)

Vienti-ilmoituksissa ja sisäkaupan tilastoilmoituksissa käytetään CN-nimikkeistöä, joka on yhdistetty Euroopan yhteisön 8-numeroinen nimikkeistö. Suomessa ulkomaankaupan tilastoinnissa käytetään pääasiassa CN- nimikkeistöä luokittelustandardina. (Tulli 2014a, Tulli 2014b)

4.2 Maksuliikenne ja maksutavat

Kansainvälistyvän yrityksen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota maksuliikenteen hoitamiseen. Kansainvälistymiseen kuluu yrityksessä huomattavasti rahaa ja maksuliikenteen hyvällä tai huonolla hoitamisella voidaan merkittävästi vaikuttaa tähän määrään. Maksutapojen valinnoilla voidaan nopeuttaa tai varmistaa rahan kertymistä kassaan. Rahoitusriskien hallintaan voi myös oikeilla maksutapavalinnoilla vaikuttaa. (Melin 2011, 116)

SEPA eli yhtenäinen euromaksualue on Euroopan komission, Euroopan keskuspankin, kansallisten keskuspankkien ja eurooppalaisten pankkien yhteinen hanke maksuliikenteen kotimarkkina-alueen rakentamiseksi Eurooppaan. SEPA: ssa ovat mukana kaikki EU-maat ja ETA-maat Norja, Islanti, Liechtenstein, Monaco ja Sveitsi. Euromääräisiä laskuja voi SEPA:n sisällä vastaanottaa tai maksaa samanlaisilla ehdoilla niin maan sisäisesti kuin maiden välisestikin. Maksamisen peruspalveluja on yhtenäistetty ja standardisoitu. (Kontkanen 2011, 211)

SEPA: n ensimmäisessä vaiheessa tammikuussa 2008 otettiin käyttöön yhteinen eurooppalainen tilisiirto eli SEPA-tilisiirto, josta pankki perii saman hinnan kuin normaalista kotimaan tilisiirrosta. . SEPA-tilisiirtoa varten tarvitaan vastaanottajan kansainvälinen tilinumero eli IBAN-numero ja maksunsaajan pankin BIC-tunnus. SEPA-tilisiirron tulee olla perillä viimeistään kolmantena pankkipäivänä maksun suorittamisen jälkeen. (Melin 2011, 116)

IBAN on kansainvälinen tilinumero, jota on käytetty EU: n ja ETA: n alueilla 1.1.2007 alkaen. IBAN-tilinumeron alussa on kaksikirjaiminen maatunnus. IBAN on eripituinen eri valtioissa. Suomalaiseen IBAN: iin kuuluu 18 merkkiä ja se alkaa maatunnuksella FI eli Finland. BIC-tunnuksella yksilöidään pankki. BIC-tunnuksen pituus on aina 8 tai 11 merkkiä, joista kuusi ensimmäistä on aina kirjaimia ja loput kirjaimia ja/tai numeroita. Saajan pankin voi päätellä BIC-tunnuksen neljästä ensimmäisestä merkistä ja pankin maan 5. ja 6. merkistä. Esimerkiksi Nordea Suomen BIC-tunnus on NDEAFIHH ja Nordea Viron NDEAEE2X. (Nordea Oyj 2014.)

Kansainvälisessä maksuliikenteessä informaatio maksetusta maksusta kulkee reaaliajassa pankkien välillä. Raha siirtyy kuitenkin vastaanottajapankille vasta maksun arvopäivänä. Maksun lähettävä pankilla on oikeus määrätä, milloin rahat ovat vastaanottajapankin käytettävissä. Pankeilla on omat toimintatapansa toimeksiannon suorittamisessa. Maksun välittäminen saattaa vaatia valuuttakauppaa, jolloin tulee huomioida arvopäivä kansainvälisessä valuuttakaupassa. Pääsääntöisesti pankkien tavoitteena on toimittaa maksut oikea-aikaisesti ja joustavasti. (Melin 2011, 118)

Valuuttatili

Valuuttatiliä käytetään ulkomaan valuutassa tapahtuvaan maksuliikenteen hoitoon. Valuuttatiliä voi käyttää kassavaihtojen sijoittamiseen ja siihen voi myös liittää luottolimiitin maksuvalmiuden turvaamista varten. Valuuttatili suojaa kurssiriskeiltä ja vähentää valuutanvaihtokuluja. Tiliä voi käyttää verkkopankin tai pankkiyhteysohjelman avulla. (Kontkanen 2011, 249)

Valuuttojen vaihdon tai käytön aikataulusta päättää tilinomistaja tiliehtojen rajoissa. Valuuttatilin voi avata sellaisissa valuutoissa, jotka on noteerattu Suomessa. Tiliä veloitetaan tai hyvitetään tilivaluutan määräisillä suorituksilla. Tilivaluutta voidaan myös ostaa euroilla tai jollakin toisella valuutalla ja vastaavasti myydä euroiksi tai toiseksi valuutaksi. Pienemmissä valuuttakaupoissa pankit käyttävät tilivaluutan listakursseja, jotka ovat kahteen kertaan päivässä noteerattuja osto- ja myyntikursseja. Valuuttatileiltä voi kätevästi maksaa valuuttamääräisiä laskuja ja rahat pystyy nostamaan tililtä milloin tahansa. (Melin 2011, 117)

Maksuehdot ja -tavat

Kauppasopimuksen maksuehdoissa sovitaan siitä, mitä maksutapaa käytetään. Maksuehtolausekkeen yksityiskohtaisuus ja selkeys vähentää tulkintaerimielisyyksiä, mikä helpottaa maksun saantia ja nopeuttaa tavaran toimittamista. Maksutapa ratkeaa maariskien, osapuolten välisen luottamuksen ja joissakin maissa lainsäädännön perusteella. Maksuehtoja valittaessa on (Melin 2011, 119) mukaan huomioitava seuraavaa:

- käytettävä maksuvaluutta
- tarvittava maksuaika
- maksutapa
- maksupaikka
- mahdolliset alennukset
- kumpi osapuoli on pankkikulujen maksaja
- mitä toimituslauseketta käytetään
- viivästysseuraamusten vaikutus.

Maksu voidaan sopia maksettavaksi tavaran toimittamisen jälkeen, samaan aikaan tavaran toimittamisen kanssa tai ennakkoon. Maksuajankohta määrittää

puhutaanko luottokaupasta, käteiskaupasta vai ennakkokaupasta. (Melin 2011, 119)

Maksutapa kannattaa valita jo tarjousmenettelyn aikana. Ulkomaankaupassa riskit eroavat kotimaankaupasta ja maksutavan valinta on tärkeä keino näihin riskeihin vaikuttamisessa. Maksutavan valinnalla voi myös olla ratkaiseva merkitys kaupan syntymiseen ja maksun perille menoon. (Melin 2011, 120)

Maksutapaa valittaessa on (Melin, K. 120) mukaan syytä ottaa huomioon.

- maksutavan nopeus ja varmuus
- ostajan tunnettuus ja luotettavuus
- ostajan tai myyjän markkinat neuvottelutilanteessa
- toimialan perinteet ja kauppatavat
- kaupan kohde
- rahoitusmahdollisuudet kaupan osapuolille
- eri maksutapojen kustannusvaikutukset ja maksujen jakautuminen myyjän ja ostajan kesken
- kaupan osapuolten maksutapojen tuntemus
- maantiede, etäisyys ja valuuttamääräykset
- maan poliittinen ja taloudellinen tilanne.

Pankkien tehtävänä on maksuehtojen mukaisesti välittää ulkomaankaupan maksuja. Maksutavat jaetaan suoriin maksuihin ja asiakirjamaksuihin. Ensimmäisiä ovat maksumääräys ja sekki, toisia perittävä ja remburssi. (Paajanen & Saarinen 1997, 418-419)

Vakiintuneessa kaupankäynnissä käytetään normaalisti suorita maksutapoja, koska ne ovat edullisempia ja kaupan osapuolten välillä vallitsee luottamus. Suorat maksutavat uudessa liikesuhteessa vaativat ostajalta moitteettomat luottotie-

dot tai kauppahinnan maksulle vaaditaan vakuuksia. Pohjoismaiden välillä maariski koetaan usein niin pieneksi, että suoraa maksutapaa voidaan käyttää. Asiakirja- eli dokumenttimaksuissa osapuolten pyrkimyksenä on varmistaa molempien osapuolten kauppaehtoisissa sopimat velvollisuudet ja minimoida muut epävarmuustekijät. Perittävä ja remburssi eroavat riskien kattamisen kannalta toisistaan, sillä maksutapaan osallistuvien pankkien asema on erilainen. (Paajanen & Saarinen 1997, 419)

Maksumääräys

Kansainvälinen maksumääräys perustuu maksajan toimeksiantoon. Siinä lähettäjäpankki antaa kirjeenvaihtajapankilleen peruuttamattoman määräyksen maksaa maksunsaajalle määräyksen suuruinen rahamäärä tai siirtää kyseessä oleva määräys toisen pankin toteutettavaksi. Kotimaista tilisiirtoa voi verrata kansainväliseen maksumääräykseen. (Kontkanen 2011, 224)

Lähtevää maksumääräystä käytetään lähtevää ulkomaanmaksua maksettaessa. Suomalainen maksaja antaa sähköisesti tai kirjallisesti erillisellä toimeksiantolomakkeella pankille toimeksiannon ehdoitta, rajoituksitta ja peruuttamattomasti hyvittää maksunsaajan tiliä tietyllä valuuttamäärällä tai pitää kyseinen valuuttamäärä maksunsaajan saatavilla. Maksajan tulee huolehtia siitä, että lähettäjäpankki saa käyttöönsä varat ja palvelumaksut, jotka se tarvitsee toimeksiannon toteuttamiseksi. Suomessa lähettäjäpankki lähettää maksumääräyksen saamansa toimeksiannon mukaisesti mahdollisimman pian ja viimeistään kolmen pankkipäivän kuluessa toimeksiannon jättämisestä. Lähettäjäpankki on vastuussa siitä, että kirjeenvaihtajapankki on vastaanottanut maksumääräyksen. (Kontkanen 2011, 224-225)

Ulkomaan sekki

Pankin asettamaa valuutta- tai euromääräistä sekkiä voidaan käyttää maksumääräyksen rinnalla silloin, kun maksunsaajan pankkiyhteyttä ei tiedetä tai sekkiin halutaan liittää jotain aineistoa. Sekin käyttö on nykyisin vähäistä, sillä maksumääräys on nopeampi, hinnaltaan edullisempi ja huomattavasti varmempi maksutapa. Pankki asettaa sekin ostajan laatiman kirjallisen toimeksiannon mukaan. Sekin tulee olla shekkilain mukaan laadittu ja asetettu pankin itsensä tai kirjeenvaihtajapankin maksettavaksi. Pankki luovuttaa palvelumaksua vastaan sekin ostajalle, joka lähettää sen postin kautta maksunsaajalle. Pankki voi myös postittaa sekin erillistä maksua vastaan. Turvallisuussyistä sekki on hyvä viivata ja lähettää kirjatussa kirjeessä. Sekki vanhenee shekkilaissa säädetyin ajan kuluessa. Saamisoikeus vaihtelee maittain. Sekin ostaja voi erillisellä toimeksiannolla pyytää pankkia mitätöimään lähettämänsä sekin, mutta sitoutuu samalla vastaamaan sekin lunastuksesta, jos sekki on jo ehditty lunastaa. Lunastettavan sekin tulee täyttää ulkomaansekin muotovaatimukset. Sekki tulee esittää maksavalle pankille Suomen shekkilaissa säädetyssä ajassa. (Kontkanen 2011, 226)

Sekki ei ole yhtä turvallinen kuin maksumääräys ja sen käyttämistä kannattaa välttää. Maksun saaja saattaa kuitenkin vaatia sekin käyttämistä. Tällöin tulee muistaa, että sekin lunastaminen on yleensä kallista ja vaikeaa maksumääräyseen verrattuna. Postitus vaatii enemmän aikaa kuin maksumääräys ja sekki voi matkalla joutua väriin käsiin tai kadota kokonaan. (Hörkkö ym. 2010, 360)

Ulkomaan perittävä

Perittävä, CAD, on maksutapa, jossa myyjä eli toimeksiantaja antaa pankilleen ohjeet periä maksu ja luovuttaa mukaan liitetyt asiakirjat maksajalle toimeksiantajan ohjeen mukaan. Perittävä sopii maksutavaksi viejän halutessa määrätä tavaraa niin kauan, kunnes ostaja on tilittänyt maksun. Viejän tulee tällöin varmistaa, ettei tavaraa toimiteta ostajalle suoraan vaan että se osoitetaan rahdinkuljettajan edustajan terminaaliin tai varastoon. Sieltä se luovutetaan, kun perittävän

ehdot ovat täyttyneet eli maksu on tapahtunut tai vekseli on hyväksytty. (Melin 2011, 125)

Vekseli on määrämuotoon laadittu maksusitoumus, jolla vekselin asettaja voi kehottaa toista henkilöä maksamaan erääntymispäivänä rahasumman tai itse velvoittautuu suorittamaan maksun. Vekseli tulee laatia kirjallisena lain säätämässä muodossa ja se on luonteeltaan määrännäisvelkasitoumus eli nimetylle henkilölle tai hänen määräämälleen maksettavaksi asetettu sitoumus. (Wikipedia 2014)

Asetetussa vekseliasiakirjassa tulee lain muotomääräysten mukaan esiintyä asiakirjan kielellä sana vekseli sekä ehdoton kehoitus maksaa asiakirjassa määrätty rahasumma, sen nimi, jonka maksettava vekseli on, merkintä erääntymisajasta, merkintä paikasta, jossa maksu on suoritettava, sen nimi, jolle tai jonka määräämälle maksu on suoritettava, merkintä vekselin asettamispäivästä ja -paikasta sekä vekselin asettajan allekirjoitus. (Pasanen 2005, 209)

Hyväksytty vekseli eli tunniste joko palautetaan myyjälle tai jätetään perivälle pankille, joka esittää tunnusteen eräpäivänä ostajalle maksettavaksi. Tunnusteen lisäksi myyjä voi vaatia luoton vakuudeksi vekselitakauksen eli avaalin. Takaajana on useimmiten ostajan pankki, joka merkitsee nimensä vekseliin ostajan eli hyväksyjän takaajana. (Melin 2011, 127)

Perimismenettely perustuu Kansainvälisen kauppakamarin Yhdenmukaisiin perittävässäntöihin, jotka tulivat voimaan 1.1.1996 (ICC Uniform Rules for Collections 1996, URC522 publ.) Kansainvälisessä kaupassa CAD-maksuehto tarkoittaa perittävää samoin clean tai documentary collection. Puhtaassa perittävässä (Clean Collection) asiakirjoina on vain rahoitusasiakirjoja ja asiakirjaperittävässä (Documentary Collection) perittävässä on pelkkiä kaupallisia asiakirjoja tai kaupallisia asiakirjoja sekä rahoitusasiakirjoja. (Hörkkö ym. 2010, 362)

(Op-Pohjola 2014, 8) mukaan perittävän kansainväliset maksutapalausekkeet ovat:

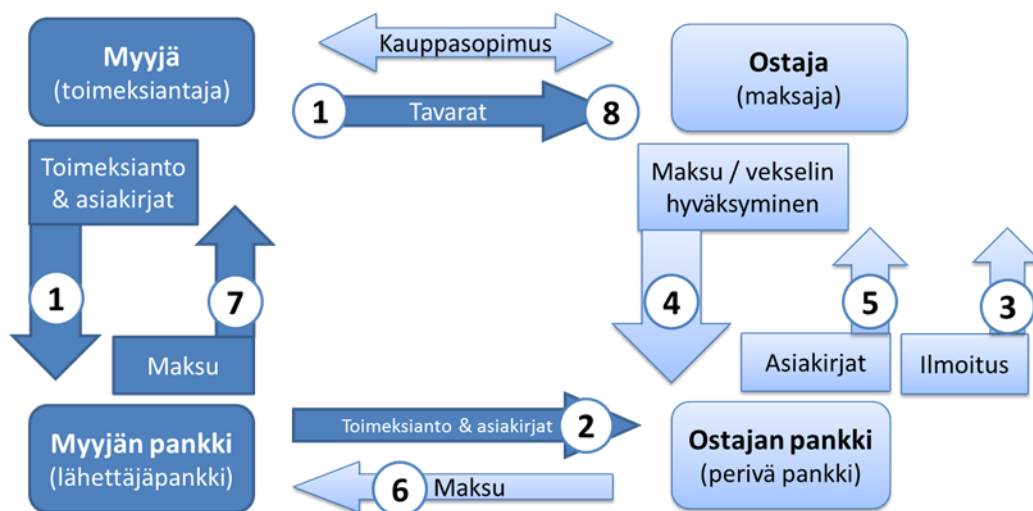
- D/P, documents against payment, tarkoittaa sitä, että ostaja voi lunastaa asiakirjat ainoastaan käteissuoritusta vastaan.

- D/A, documents against acceptance, tarkoittaa sitä, että myyjä myöntää ostajalle maksuaikaa hänen hyväksymäänsä vekseliä vastaan. Vekselin eräpäivä on merkittävä yksiselitteisesti.

Eräpäivä voidaan (Melin 2011, 126) mukaan ilmaista seuraavasti:

- o määrätynä päivänä
- o määrätyn ajan kuluttua päiväyksestä, esimerkiksi "90 days date"
- o määrätyn ajan kuluttua esittämisestä, esimerkiksi "90 days after sight".

Perittävään kuuluu vähintään neljä osapuolta. Myyjä on toimeksiantaja. Myyjän pankki toimittaa asiakirjat perivälle pankille noudattaen myyjän toimeksiantoa. Ostajan pankki eli perivä pankki hoitaa perimistehtävän myyjän pankilta saamiensa perimisohjeiden mukaisesti. Ostaja on velvollinen lunastamaan asiakirjat perivältä pankilta kauppasopimuksen ehtojen mukaisesti. Tämän jälkeen pankki tilittää perimänsä määrän myyjän pankille, joka suorittaa myyjälle maksun. (Melin 2011, 126)

Kuvio 1. Ulkomaan perittävän vaiheet (OP-Pohjola 2014, 8).

Ulkomaan perittävän vaiheet (Kuvio 1) (Melin 2011, 127) mukaan:

1. Myyjä lähettää tavaralähetyksen ja laatii perittävän toimeksiannon pankilleen. Toimeksiantoon liitetään toimituksen asiakirjat.
2. Myyjän pankki lähettää toimeksiannon sopimuspankilleen ulkomailla ja pyytää tätä luovuttamaan asiakirjat ostajalle myyjän toimeksianto-ohjeita noudattaen.
3. Ostajan pankki saa asiakirjat ja ilmoittaa niistä ostajalle eli maksajalle.
4. Ostajan pankki saa maksusuorituksen tai hyväksymisen asetteeseen.
5. Ostajan pankki luovuttaa asiakirjat ostajalle saamiensa toimeksianto-ohjeiden mukaisesti.
6. Ostajan pankki tilittää rahamäärän saamiensa ohjeiden mukaisesti myyjän pankille.
7. Myyjän pankki maksaa suorituksen myyjälle.
8. Ostajalle luovutetaan tavara asiakirjoja vastaan.

Myyjä ja ostaja sopivat perimiskulujen maksamisesta kauppasopimuksessa. Molempien osapuolten pankit perivät palkkioita ulkomaan perittävän hoitamisesta. Yhdenmukaisten perimissäntöjen mukaan palkkioiden maksamisesta on vastuussa toimeksiantaja eli myyjä. Tavallista on kuitenkin se, että kaupan osapuolet vastaavat oman maansa pankin perimistä kuluista. (Melin 2011, 128)

Ulkomaan perittävä sopii maksutavaksi sellaisissa tilanteissa, joissa ostajalla on maksukykyä, mutta myyjä haluaa lisävarmistusta maksulle. Perittävä vähentää myös ostajan riskejä, sillä hän voi varmistua siitä, ettei maksa maksua ennen kuin hän on saanut asiakirjat, jotka todistavat tavaran lähteneen myyjältä. (Melin 2011, 129)

Remburssi

Remburssi (documentary credit D/C tai letter of credit L/C) on ostajan pankin kirjallinen sitoumus kauppahinnan maksamisesta myyjälle. Sitoumus annetaan yleensä peruuttamattomana eli avataan peruuttamaton remburssi. Remburssimaksu on aina ehdollinen, toisin sanoen myyjä saa maksun vasta täytettyään remburssin ehdot eli toimitettuaan tavarat ja esitettyään remburssissa vaaditut asiakirjat pankilleen. Remburssi voidaan myös vahvistaa, jolloin myyjän oma pankki sitoutuu suorittamaan maksun. Myyjän pankin vahvistus on itsenäinen ja erillinen sitoumus maksaa myyjälle remburssiehtojen mukaisia asiakirjoja vastaan. Remburssilla maksettaessa maksut voivat olla käteis- eli avistamaksuja tai maksuajallisia suorituksia eli avista- tai aikarembursseja. (Vahvaselkä 2009, 292-293)

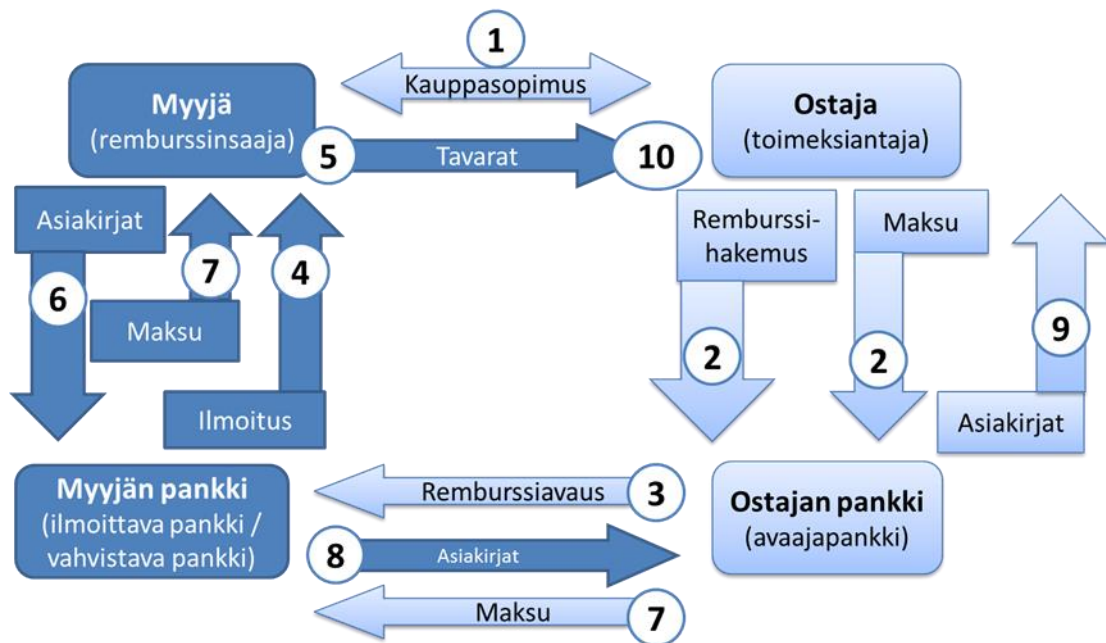
Käteisremburssissa myyjä saa maksun esitettyään remburssiehtojen mukaiset asiakirjat pankilleen. Aikaremburssissa myyjä antaa ostajalle maksuaikaa. Luoton vakuudeksi annetaan vekseli, jonka hyväksyy myyjän pankki. Alkuperätodistus, kuljetusasiakirja ja kauppalasku ovat yleisimmät remburssi-asiakirjat. Pakkauslista, erilaisia todistuksia tai vakuutuskirja voidaan myös vaatia. (Melin 2011, 131.) (Vahvaselkä 2009, 294)

Avaajapankin avattua remburssin myyjän hyväksi ilmoittavan pankin kautta, remburssi avisoidaan eli siitä annetaan ilmoitus myyjälle kirjeitse tai verkon kautta. Avisoidessaan remburssin pankki vastaa remburssin on aitoudesta ja siitä, että se sisältää avaajapankin peruuttamattoman sitoumuksen maksaa myyjälle remburssiehtojen mukaisia asiakirjoja vastaan. Saatuaan remburssin myyjän tulee tarkistaa, että ehdot ovat sopimusta vastaavat ja ne voidaan toteuttaa. Remburssisääntöjen mukaan pankkien tulee turkia asiakirjat riittävällä tarkkuudella ja ilmoittaa niiden hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Pankki maksaa myyjälle remburssi-asiakirjojen osoittaman summan saamiensa ohjeiden mukaisesti, kun maksun edellytykset täyttyvät. (Vahvaselkä 2009, 294)

Remburssikaupassa pankit käsittelevät ainoastaan asiakirjoja ja käsittely perustuu Kansainvälisen kauppakamarin Yhdenmukaisiin remburssisääntöihin, joista

uusimmat tulivat voimaan 1.7.2007 (ICC Uniform Customs and Practise for Documentary Credits 2007 Revision, UCP600 publ.). Remburssi on kansainvälisen kaupan luotettavin maksutapa. (Hörkkö ym. 2010, 366)

Remburssin kulut maksaa kansainvälisen käytännön mukaan ostaja eli toimeksiantaja. Nykyään kuitenkin usein kumpikin osapuoli maksaa oman maansa pankin kulut. Remburssin pankkikuluja ovat avaus- ja mahdolliset vahvistuspalkkiot. Näiden lisäksi peritään palkkiota remburssityypistä riippuen peruuttamattomuudesta, ilmoittamisesta, asiakirjojen käsittelystä pankissa, maksuajallisesta remburssista, muutoksista, sanomakuluista ja postituksesta. Remburssin kustannukset ovat maksutavoista suurimmat, koska pankki itse sitoutuu siinä maksun suorittamiseen. (Melin 2011, 136)

Kuvio 2. Remburssin vaiheet (OP-Pohjola 2014, 10).

Remburssin vaiheet (Kuvio 2) (Melin 2011, 133) mukaan:

1. Kauppasopimuksessa sovitaan mahdollisimman tarkasti ostajan ja myyjän kesken siitä, millainen remburssin tulee olla. Myyjä antaa remburssiohjeita ostajalle.
2. Ostaja pyytää pankkiaan avaamaan remburssin. Ostajan pankki varmistaa ostajan maksukyvyn vaatimalla remburssin määrää maksettavaksi tai pyytämällä ostajaa asettamaan vakuuden maksun maksamisesta myöhemmin.
3. Myyjän pankki saa ilmoituksen ostajan pankilta remburssin avaamisesta.
4. Myyjän pankki antaa ilmoituksen remburssista ja sen ehdoista myyjälle. Myyjä tarkistaa, että remburssi on kauppasopimuksen mukainen. Mikäli remburssin ehdot eivät vastaa kauppasopimuksen sisältöä, myyjän on otettava yhteys ostajaan. Myyjä ei voi vedota pankkiinsa remburssin perustana olevan kauppasopimuksen nojalla, sillä pankki on velvollinen noudattamaan annettuja remburssiehtoja.
5. Myyjä hankkii tarvittavat asiakirjat ja lähettää tavarat.
6. Toimitettuaan tavarat myyjä esittää laivausasiakirjat tai muut remburssissa vaaditut asiakirjat ilmoittajapankkiin. Asiakirjat on toimitettava pankille remburssin voimassaoloaikana.
7. Myyjän pankki tutkii asiakirjat ja suorittaa maksun myyjälle, jos asiakirjat ovat remburssiehtojen mukaiset.
8. Myyjän pankki lähettää asiakirjat ostajan pankille ja veloittaa ostajan pankin tiliä maksamallaan määrällä.
9. Ostajan pankki tarkistaa asiakirjat ja luovuttaa ne ostajalle tämän kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.
10. Ostaja noutaa tavarat varustamolta tai kuljetusliikkeeltä saatuaan tavarat hallintaan oikeuttavat asiakirjat.

Remburssi varmistaa myyjälle maksun saannin ennen tavarantoimituksen aloittamista tai toimitusta. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun kauppakumppani on tuntematon tai kun ostajan maan poliittinen tai taloudellinen tilanne on epävarmaa. Avistaremburssissa myyjä saa maksun nopeasti esittäessään asiakirjat omalle pankilleen. (Melin 2011, 136)

Ostajalle voi remburssissa varmistua siitä, että myyjä on noudattanut toimitusaikaa ja –tapaa sekä esittänyt kauppasopimuksessa vaaditut asiakirjat omalle pankilleen. Ostajan suostuessa remburssimaksuun antaa myyjä usein käteisalennusta kauppahinnasta. Ostaja pystyy myös vakuuttamaan maksukykynsä ja -halunsa suostuessaan remburssikauppaan. Remburssikauppa mahdollistaa myös pitkän maksuajan kautta ostajalle rahoitusmahdollisuuden. Ostajalla voi vaatia tavarantoimitustodistuksen tavarantoimituksen laadun varmistamiseksi. (Melin 2011, 136-137)

4.3 Huolinta

Huolitsija huolehtii tavarantoimituksista ja niihin liittyvistä toimenpiteistä päämiehensä eli viejän, tuojan tai toisen huolitsijan puolesta. Huolitsija toimii tavarankuljetusalan asiantuntijana hoitaen tuojan tai viejän puolesta sellaiset tehtävät, joihin näillä ei ole aikaa tai asiantuntemusta. Huolitsijan tehtävien laajuus määräytyy huolintasopimuksen perusteella. (Melin 2011, 232)

Huolitsija järjestää asiakkaalleen tarvittavat kuljetuspalvelut, hoitaa tullimenettelyn, tavarantoimituksen käsittelyn ja merkitsemisen sekä vakuutukset. Huolitsija laatii myös ulkomaankaupan asiakirjoja ja dokumentteja. Huolitsija voi myös huolintasopimuksensa perusteella suorittaa maksujen perintää toimeksiantajansa puolesta. Lisäksi huolitsijat neuvovat toimeksiantajansa kuljetusasioissa ja huolehtivat siitä, ettei toimeksiantajan lähetys jää heille vaan tarvittaessa varastoidaan asianmukaisesti. Huolitsija on myös korvausvastuullinen laiminlyödessään velvoitteitaan. (Hokkanen ym. 2011, 121)

Huolitsijan käsitettä ei ole määritelty Suomen laissa. Tämän vuoksi Pohjoismaisen Speditööriliiton yleiset määräykset toimivat huolinta-alan ylimpänä ohjeistuksena ja määräyksinä. Niissä määritellään huolitsijan tehtävät, vastuuta koskevat määräykset huolitsijan ja toimeksiantajan osalta, erimielisyyksien ratkaiseminen ja kulujen korvaaminen. Määräyksiä sovelletaan kaikissa liiton jäsenten suorittamissa toimeksiannoissa. (Hörkkö ym. 2010, 26)

Huolitsijalla on useita velvollisuuksia. Toimimisvelvollisuus tarkoittaa sitä, että hänen tulee toimia toimeksiantajan kanssa sovitulla tavalla ja toimeksiantajansa edun varmistuen. Tarkastusvelvollisuus velvoittaa huolitsijan tarkastamaan kuljettamansa tavara. Jos toimituksessa tulee ilmi jotain poikkeavaa, on huolitsija velvollinen tiedottamaan tästä toimeksiantajalleen. Lisäksi huolitsijan tulee olla lojaali toimeksiantajaansa kohtaan ja tilittää viipymättä huolitsijalle uskotut suoritukset toimeksiantajalle. (Hörkkö ym. 2010, 27)

5 YHTEISÖHANKINTAPROSESSI JA MAAHANTUONNIN ERITYISPIIRTEET

Tavaroiden ostaminen Euroopan sisämarkkina-alueelta on yksinkertaisempaa kuin maahantuonti sen rajojen ulkopuolelta. Molemmat tavat sisältävät samankaltaisia vaiheita ja jälkimmäiseen liittyy lisäksi tullausmenettely. Seuraavassa kuvataan yhteisöoston vaiheet ja eritellään maahantuontiin liittyvät erityispiirteet.

5.1 Yhteisöhankinta

Yhteisöostoa voidaan tarkastella prosessina, joka jakautuu kolmeen vaiheeseen. Tilausvaiheessa yritys etsii ja luo kontakteja, valitsee ostettavat tuotteet ja laatii asiakirjoja, jotka ovat tärkeitä koko ostoprosessin onnistumisen kannalta. Toimitusvaiheessa ostava yritys toimitusehdosta riippuen joko on aktiivinen ja suorittaa toimitukseen liittyviä järjestelyjä tai passiivinen ja antaa myyjän hoitaa toimitusjärjestelyt. Vastaanottovaiheessa yritys huolehtii velvoitteistaan myyjää kohtaan ja saa lopulta ostetut tavarat hallintaansa.

Yhteisöoston tilausvaihe

Yritys kokee tarpeen ostaa tuotteita Euroopan unionin sisämarkkinoilta, koska Suomessa ei valmisteta tuotetta, sisämarkkinoilta sen saa ostettua edullisemmin tai yritys haluaa luoda kansainvälisiä liikesuhteita ulkomaisiin yrityksiin. Syitä voi olla useita, mutta tärkeimpänä etuna Euroopan sisämarkkinoilta ostettaessa on se, että tuotteiden hintaan ei sisälly arvonlisäveroa. Näin ollen sisämarkkinoilta ostettaessa yrityksen pääomaa ei sitoudu arvonlisäveroon. Kotimaan markkinoilta ostettaessa arvonlisäveroon voi olla sitoutunut pääomaa jopa kuukauden ajan ja tälle pääomalle ei ole mahdollista saada tuottoa tänä aikana. Sisäkauppaa käyvällä yrityksellä on siis enemmän rahaa käytettävissään kuin ainoastaan kotimaan markkinoilta ostavalla yrityksellä.

Tilausvaihe alkaa tuotteen tarpeen ja tuotetta tarjoavien yritysten kartoittamisella. Yritys hakee tietoa erilaisista tavarantoimittajista ja pyrkii löytämään itselleen sopivimmat. Kun potentiaalisia tavarantoimittajia on löytynyt tarpeeksi, tehdään tarjouspyyntöjä (liite 5) ja lähetetään ne mahdollisille tuleville liikekumppaneille. Tarjouspyyntö ei sido juridisesti lähettäjäänsä, mutta se kannattaa laatia niin selkeäksi ja helppolukuiseksi, että tarjoukseen vastausta antavan yrityksen ei tarvitse alkaa tulkitsemaan tarjouspyynnön tekstiä vaan voi tarvittaessa jopa antaa tarjouksensa suoraan tarjouspyyntöön pohjautuen. Selkeä asiakirja säästää aikaa ja luo luottamusta mahdolliseen tulevaan liikekumppaniin.

Tarjouspyynnön tulisi sisältää ainakin yrityksen yhteystiedot, erittelyn tuotteista, joista tarjous halutaan, toimitusajan ja -tavan, maksuehdot ja -tavan sekä muita tilaukseen liittyviä olennaisia tietoja. Lisäksi on hyvä osoittaa tarjouspyynnön saajalle henkilö, johon tämä voi olla yhteydessä asiaan liittyen.

Tarjouspyynnön vastaanotettuaan myyjäyritys antaa halutessaan tarjouksen (liite 6). Tarjous sitoo myyjää juridisesti, joten se on yleensä laadittu tarkasti ja huolellisesti. Myyjä sitoutuu tarjoamaan tarjouksensa tuotteita tarjouksessa määritellyillä ehdoilla ja hinnalla. Mikäli tarjouksen vastaanottava yritys haluaa ostaa tuotteita tarjouksessa määritellyillä ehdoilla, voi se antaa hyväksyvän ilmauksen tarjouksessa kerrotulla tavalla esimerkiksi sähköpostilla. Tällöin syntyy sopimus, joka sitoo molempia osapuolia. Tarjous raukeaa siinä määritellyn ajan kuluessa. Jos tarjous ei miellytä ostajaa ja hän lähettää myyjälle vastatarjouksensa erilaisilla ehdoilla sitoo vastatarjous ostajaa, mutta ei myyjää. Myyjä voi tällöin, joko hyväksyä tai hylätä vastatarjouksen.

Yritys hyväksyy myyjän tarjouksen (liite 6). Myyjä lähettää tilausvahvistuksen, joka on koonti tuotteista ja kauppaan liittyvistä ehdoista. Kaupassa myyjä on luvannut toimittaa ostajalle toimitusehdolla CIP juustoja 31. maaliskuuta mennessä ostajan lähimpään terminaaliin maksuehdolla CAD, documents against payment. CIP toimitusehdolla toimitettaessa myyjän vastuu ja riski päättyy, kun hän on toimittanut tavaran ensimmäiselle rahdinkuljettajalle. Myyjä solmii kuljetussopimuksen rahdinkuljettajan kanssa ja ottaa tuotteille ostajan hyväksi vakuutuksen, joka tulee olla ainoastaan minimiehtojen mukainen. Jos ostaja haluaa lisäturvaa, tulee

se hankkia itse tai siitä sopia myyjän kanssa erikseen. Tavara lähtee kohti Suomea.

Maksutavaksi sovitaan ulkomaan perittävä, jonka avauksen tekee myyjä omassa pankissaan. Myyjä luovuttaa pankilleen kolme kauppalaskua, vakuutuskirjan ja rahtikirjan. Avauksen jälkeen myyjän pankki ottaa yhteyttä ostajan pankkiin ja pankit sopivat keskenään omista ehdoistaan. Myyjän pankki toimittaa myyjän antamat asiakirjat ostajan pankille. Tilausvaihe päättyy, kun myyjä on lähettänyt tilausvahvistuksen ostajalle, luovuttanut tavarahan rahdinkuljettajalle, avannut mahdollisen ulkomaan perittävän omassa pankissaan ja tavara on lähtenyt liikkeelle kohti määräpaikkaa.

Vaikka tarjous ja siihen annettu hyväksyvä vastaus muodostavat juridisesti pätevän sopimussuhteen, voivat ostaja ja myyjä laatia erikseen kauppasopimuksen. Kauppalaki on tahdonvaltaista lainsäädäntöä, joten kauppasopimus voidaan laatia myös kauppalain ulkopuolisilla ehdoilla, jos molemmat osapuolet nämä ehdot hyväksyvät. Suurissa tai pitkäaikaisissa sopimuksissa on suositeltavaa tehdä kauppasopimus (liite 2), joka tulee laatia mahdollisimman tarkasti. Mitä tarkempi sopimus, sitä vähemmän tulkinnanvaraa sopimukseen jää ja molemmat osapuolet tietävät omat oikeutensa ja velvollisuutensa. Kauppasopimuksessa määritellään yleensä tarkemmin esimerkiksi vahingonvaaran siirtyminen ja mahdollisten riitojen ratkaisemispaikka.

Yhteisöoston toimitusvaihe

Myyjä on sopinut rahdinkuljettajan kanssa kuljetustavasta ja luovuttanut tavarahan rahdinkuljettajan kuljetettavaksi. Kuljetusliike on laatinut rahtikirjan (liite 7) myyjän, ostajan ja kuljetusliikkeen kappaleena. Rahtikirjalla voidaan osoittaa, että kuljetusliike on saanut tavarahan haltuunsa ja se toimii todisteena kuljetussopimuksen ehdoista. Kuljetustapana on kansainvälinen maantiekuljetus. Myyjä ei enää vastaa tavarasta ja ostaja kantaa kuljetukseen liittyvän riskin. Rahtikirjan liitteeksi

myyjä toimittaa myös vakuutustodistuksen ja kopion kauppalaskusta. Kauppalaskulla rahdinkuljettaja voi osoittaa, että kyseessä on kuljetus tavaralle, joka on ostettu Euroopan unionin sisämarkkina-alueelta.

Rahdinkuljettaja toimittaa tavaran kuljetussopimuksessa määriteltyyn paikkaan ja osoittaa kauppalaskulla tavaran yhteisöaseman. Tavara ei pysähdy tulliin vaan se voidaan kuljettaa suoraan terminaaliin. Koska kauppa maksetaan ulkomaan perittävällä, myyjä on pyytänyt rahdinkuljettajaa toimittamaan tavaran osoittamaansa terminaaliin. Jos tavara toimitettaisiin suoraan ostajalle, saisi ostaja tavaran haltuunsa ilman kauppahinnan maksua. Terminaalista tavara luovutetaan ostajalle ainoastaan sovittuja asiakirjoja vastaan, joten ostajan tulee maksaa perittävä ennen kuin hän voi saada tavaran haltuunsa.

Yhteisöoston vastaanottovaihe

Ostajan pankki ilmoittaa avatusta ulkomaan perittävästä ostajalle saatuaan haltuunsa välitettävät asiakirjat myyjän pankista. Maksutapana on CAD, cash against documents, joten ostaja saa asiakirjat haltuunsa ainoastaan käteissuoritusta vastaan. Tämä tarkoittaa sitä, että ostajan pankki ei saa hyväksyä vekseliä tai muuta vakuutta. Ostaja asioi pankissa, maksaa tavaroiden hinnan ja oman pankkinsa ulkomaan perittävään liittyvät kulut ja saa haltuunsa kolme kauppalaskua (liite 8), vakuutuskirjan sekä rahtikirjan.

Tavara on kuljetettu rahtiterminaaliin ja ostajan tulee sopimuksen ehtojen mukaan noutaa tavara itse. Ostaja esittää kauppalaskun terminaalissa ja saa tavarat haltuunsa. Vastaanottovaiheeseen kuuluu myös tuonnin intrastat –lomakkeen (liite 9) täyttö, jos ostajan yhteisöostot ylittävät 275000 euroa vuodessa. Lomakkeen voi täyttää Katso -tunnisteella tullin internetsivuilla. Ilmoitus tulee jättää seuraavan kuukauden 10. työpäivään mennessä.

Ostajayrityksen kirjanpidossa yhteisöoston arvonlisävero kirjataan sekä arvonlisäverosaamiseksi että arvonlisäverovelaksi. Näin ollen arvonlisävero on ainoas-

taan laskennallinen erä yrityksen kirjanpidossa eikä vaikuta tulokseen. Arvonlisäverokirjaus tulee kuitenkin tehdä, jotta se voidaan ilmoittaa kausiveroilmoituksella verottajalle.

5.2 Maahantuonnin erityispiirteet

Hankittaessa tavaroita Euroopan yhteisön ulkopuolelta ostotapahtuma ei tilausvaiheessa eroa kovinkaan paljoa yhteisöoston vastaavasta. Ostaja kartoittaa markkinoilta potentiaalisia liikekumppaneita ja lähettää tiedusteluja tai tarjouspyyntöjä valitsemilleen yrityksille. Kuitenkin jo tässä vaiheessa ostavan yrityksen tulisi tiedostaa maahantuonnin ja yhteisöoston selkeä ero, joka on tavarankuljetuksen vapaus. Yhteisön alueelta ostettaessa suurin osa tavaroista saa liikkua yhteisön sisällä vapaasti, kun taas yhteisön ulkopuolista kaupankäyntiä saattaa rajoittaa tuontikiintiö tai muu este riippuen maasta, josta tavaraa aiotaan tuoda Suomeen.

Tuontikiintiöt ja rajoitukset eivät kuitenkaan koske läheskään kaikkia tavaroita. Maahantuojan tulee kuitenkin selvittää maahantuontiin vaikuttavat seikat huomattavasti tarkemmin jo ennen ostotapahtumaa verrattuna yhteisön alueelta ostamiseen. Mitä enemmän maahantuojalla on aikaa ja vaivaa asioiden ennakkoselvittelyyn, sitä todennäköisemmin hän pystyy välttämään ongelmat ja saamaan haluamansa tavarankuljetuksen nopeasti haltuunsa jälleenmyyntiä tai omaa käyttöä varten. Myös kustannukset pysyvät maltillisina, kun asiat selvitetään etukäteen.

Toimitusvaihe on maahantuonnin osalta lähes samankaltainen kuin yhteisökaupassa. Huomattavin eroavaisuus on yleensä toimitusajan piteneminen, mikä johtuu välimatkojen kasvamisesta. Yhteisön ulkopuoliset maat ovat kauempana kuin yhteisöön kuuluvat maat. Toimitusaika ei kuitenkaan nykyään pidenny kuukausilla vaan puhutaan viikoista. Toimitusvaiheessa huolitsijan valitsema rahdinkuljettaja täyttää ennakkoon saapumisen yleisilmoituksen Suomen tullille. Ilmoituksella annetaan turvatiedot saapuvasta tavarasta.

Kun tavara saapuu Suomeen, rahdinkuljettaja antaa siitä saapumisen esittämisilmoituksen Tullille. Kun esittämisilmoitus on hyväksytty, ilmoitusta käsitellään

yleisilmoituksena, jonka antopäivämäärästä 20 tai 45 vuorokauden kuluessa tulee maahantuojan osoittaa tavaralle tulliselvitysmuoto. Aika riippuu kuljetusmuodosta. Tulliselvitysmuodon voi esittää esimerkiksi Tullin Nettituonti-palvelussa sähköisesti. Ennen palvelun käyttämistä kannattaa selvittää maahantuojien tavaroiden CN-koodit eli tavaranimikkeet, joita palvelussa tarvitaan. Yritysasiakkaat tunnistautevat palveluun Katso-tunnisteella. Maahantuova yritys hakee tavaroiden luovutusta vapaaseen liikkeeseen ja tavaroille yhteisöasemaa, jotta se saisi tavarat hallintaansa mahdollisimman nopeasti.

Tulliselvitysmuodon esittämisen jälkeen tavarasta annetaan tulli-ilmoitus SAD-lomakkeella (liite 10) tai sen voi antaa myös Nettituonti-palvelussa. Ilmoituksen jälkeen Tulli tutkii tavarän tuonnin edellytykset ja selvittää onko tavaralla kaikki vaaditut liiteasiakirjat. Asiakirjoista tärkein on kauppalasku, jota tulli käyttää hyväksyen tullausarvon määrittämisessä ja jonka perusteella määräytyy arvonlisäveron määrä ja tullimaksun suuruus. Tulli antaa luovutus päätöksen, jossa tavara joko luovutetaan vapaaseen liikkeeseen tai vaaditaan oikaisupyyntöä esimerkiksi puuttuvista dokumenteista johtuen.

Tavarän saadessa yhteisöaseman Tulli lähettää maahantuojalle tullauspäätöksen, joka toimii samalla tullilaskuna. Tullilasku sisältää tavarän tullausarvon ja tullitariffin perusteella lasketun tullimaksun sekä arvonlisäveron, jonka suuruus riippuu tavarän lajista. Esimerkiksi elintarvikkeilla arvonlisävero on Suomessa 14 %. Tavara on tullivalvonnan alaisena yhteisöaseman saatuaankin niin kauan, kunnes maahantuoja on maksanut tullilaskun Tullille. Vasta maksun tapahduttua tavara vapautuu tullivalvonnasta ja maahantuoja saa tavarän hallintaansa.

6 YHTEENVETO

Ulkomaankauppaan liittyy lukemattomia erilaisia toimintatapoja, organisaatioita, säännöksiä ja asiakirjoja, joiden hyvä tunteminen edistää kaupankäyntimahdollisuuksia ja luo luottamusta ostavan ja myyvän yrityksen välille. Kun molemmat osapuolet tuntevat ulkomaankaupan perusasiat, vältetään turhilta epäselvyyksiltä, kaupankäynnistä tulee sujuvaa ja kustannukset pienenevät. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on ollut tuoda yhteisöostamista ja maahantuontia suunnittelevan yrityksen tietoon ulkomaankauppaan liittyviä perusasioita. Lisäksi työhön on liitetty useita asiakirjoja, joita kaupankäynnissä tarvitaan.

Opinnäytetyössä on esitelty yhteisökaupan ja maahantuonnin erilaiset arvonlisäverokäytännöt, lakeja ja säädöksiä, tullausmenettely, erilaisia asiakirjoja sekä maksutapoja. Näiden lisäksi vakuuttamista ja huolintaa on sivuttu. Kuten voi huomata, ulkomaankaupan aihepiirejä on useita ja jokaisesta aihepiiristä itsestään voisi tehdä oman teoksensa. Työstä on kuitenkin toimeksiantajan toivetta silmälläpitäen haluttu tehdä sellainen, että siinä on perustiedot useammasta asiasta. Yksityiskohtiin ei siis kaikissa aihepiireissä ole keskitytty. Työn on tarkoitus olla tiivis tietopaketti, jonka luettuaan tunnistaa ulkomaankauppaan liittyviä osa-alueita ja pystyy hakemaan lisätietoa oikeasta aihepiiristä.

Ulkomaankaupan aihepiirien moninaisuus ja laajuus tuo kaupankäyntiin erityistä haastetta, jota tällä opinnäytetyöllä on pyritty toimeksiantajan osalta helpottamaan. Juustopuodin yrittäjät ovat olleet tyytyväisiä työn aiherajauksiin ja erityisesti valmiiden malliasiakirjojen laadintaan. Uskon opinnäytetyön selkiyttävän ulkomaankauppaa aloittelevan yrityksen aihealueiden tuntemusta ja helpottavan yksityiskohtaisemman tiedon etsintää yhteisöhankinnoista ja maahantuonnista.

LÄHTEET

Arvonlisäverolaki (1501/1993)

Eskola, Anne & Lääkkö, Helena. 2001. Yrityksen arvonlisäverotus. Helsinki: EDITA Oyj.

Euroopan Komissio. 2015a. SAD –lomake. Viitattu 4.3.2015. ec.europa.eu > Search > SAD > The single administrative document (SAD) – European commission > SAD form

Euroopan Komissio. 2015b. VAT -numeron tarkistus. Viitattu 1.10.2014. ec.europa.eu. > Sitemap > Advice and Information Services > Corporate taxation and customs – electronic databases > VIES

EY:n arvonlisäverodirektiivi (2006/112/EY)

Finpro 2014. Viitattu 9.9.2014. https://www.finpro.fi/c/document_library/get_file?uuid=d1a7498d-f87d-4bda-982e-d4869c56e19d&groupId=10304

Hemmo, M. & Hoppu, K. 2014. Sopimusoikeus. Talentum Media Oy. Viitattu 23.10.2014. saatavissa: [http://fokus.talentum.fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/IACBXXBTAFJB#kohta:SOPIMUSOI-KEUS\(\(20](http://fokus.talentum.fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/IACBXXBTAFJB#kohta:SOPIMUSOI-KEUS((20)

Hokkanen, Simo; Karhunen, Jouni & Luukkainen, Martti. 2011. Johdatus logistiseen ajatteluun. Sho Business Development Oy.

Hyttinen, Pekka & Klemola, Anne. 2014. Kansainvälisen kaupan arvonlisäverotus. Helsinki: KHT-Media Oy.

Hörkkö, Heli; Koskinen, Harri; Laitinen, Petri; Mattsson, Margit; Ollikainen, Jari; Reinikainen, Antti & Werdermann, Rauli. 2010. Huolinta-alan käsikirja. Vantaa: Suomen Spedservice Oy.

Kauppalaki, KL 27.3.1989/355

Komission asetus N:o 2454/93, tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä.

Kontkanen, Erkki. 2011. Pankkitoiminnan käsikirja. Jyväskylä: Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy.

Kuluttajaliitto 2015. Viitattu 28.02.2015. http://www.kuluttajaliitto.fi/kuluttajana_euroopassa/mat-kalla_jossakin_euroopassa/euroopan_unioni_ja_matkailija

Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön (1996/1266)

Laki varallisuusosoikeudellisista oikeustoimista, oikeustoimilaki, OikTL 13.6.1929/228

Logistiikan maailma 2014. Toimituslausekkeet. Viitattu 4.9.2014. www.logistiikanmaailma.fi > Logistiikka ja toimitusketjun valinta > Toimituslausekkeet.

Melin, Kirsti. 2011. Ulkomaankaupan menettelyt. Vienti ja tuonti. Tammertekniikka / Amk-Kustannus Oy.

Neuvoston asetus N:o 2913/92 yhteisön tullikoodeksista

Nordea Oyj. 2014. IBAN-tilinumero ja BIC-koodi. Viitattu 18.9.2014. www.nordea.fi >Yritykset ja yhteisöt > Maksuliike > Tilit ja tiliraportointi > IBAN-tilinumero ja BIC-koodi

- Nyrhinen, Ritva & Äärilä, Leena. 2002. Arvonlisäverotus käytännössä. WSOYpro.
- OP-Pohjola 2014. Ulkomaankaupan pankkipalvelut. Viitattu 21.9.2014. www.op.fi > Haku > Ulkomaankaupan pankkipalvelut > Ulkomaankaupan pankkipalvelut
- Paajanen, Timo & Saarinen, Mauri. 1997. Uusi tuojan opas. Jyväskylä: Kauppakaari Oy.
- Pasanen, Anni. 2005. Kansainvälisen kaupan käsikirja. Helsinki: Multikustannus Oy
- Sandvik, B. & Sisula-Tulokas, L. 2013. Kansainvälinen kauppalaki. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.
- Sisula-Tulokas, Lena. 2012. CISG pähkinänkuoressa. Viitattu 1.10.2014. <http://www.helsinki.fi/oi-keustiede/oppiaineet/velvoiteoikeus/materiaali/12CISG.pdf>
- Tomperi, S. 2013. Kehittyvä kirjanpito. Porvoo: Edita Publishing Oy.
- Tulli 2014a. Nimikkeistöt ja luokitukset. Viitattu 10.9.2014. www.tulli.fi > Suomen tulli > Ulkomaankauppatilastot > Nimikkeistöt ja luokitukset
- Tulli 2014b. CN-nimikkeistö. Viitattu 10.9.2014. www.tulli.fi > Suomen tulli > Ulkomaankauppatilastot > Nimikkeistöt ja luokitukset > CN
- Tulliasetus 1543/1994
- Tullilaki 1994/1466
- Vahvaselkä, Irma. 2009. Kansainvälinen liiketoiminta ja markkinointi. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Verohallinto 2014a. Arvonlisäverotus EU-tavarakaupassa. Viitattu 3.9.2014. www.vero.fi > Syventävät vero ohjeet > Arvonlisäverotus > Kansainvälinen kauppa > Arvonlisäverotus EU-tavarakaupassa.
- Verohallinto 2014b. EU:n arvonlisäveroalue. Viitattu 1.10.2014. www.vero.fi > Syventävät vero ohjeet > Arvonlisäverotus > Kansainvälinen kauppa > EU:n arvonlisäveroalue
- Verohallinto 2014c. Kausiveroilmoitus. Viitattu 30.10.2014. www.vero.fi > Syventävät vero ohjeet > Lomakkeet > Yritys- ja yhteisöasiakkaiden lomakkeet > Kausiveroilmoitus (4001)
- Werdermann, Rauli. 2011. Ulkomaankaupan perustieto ja asiakirjat. Helsingin seudun kauppamari. Viitattu 16.9.2014. Saatavissa: www.kauppamaritieto.fi.
- Wikipedia. 2014. Viitattu 21.9.2014. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Vekseli>
- Wilhelmsson, T.; Sevón, L. & Koskelo, P. 2006. Kauppalain pääkohdat. Helsinki: Talentum Media Oy.
- Yleissopimus kansainvälistä tavarankauppaa koskevista sopimuksista, kansainvälinen kauppalaki 50/1988

EU:n arvonlisäveroalue

Arvonlisäverotuksessa Yhteisöllä tarkoitetaan Euroopan yhteisöjen lainsäädännön mukaista EU:n arvonlisäveroaluetta. Alue muodostuu seuraavista jäsenvaltioista sekä niihin kuuluvista alueista:

- Alankomaat
- Belgia
- Bulgaria
- Espanja, mukaan lukien Balearit
- Irlanti
- Iso-Britannia, mukaan lukien Man-saari
- Italia
- Itävalta
- Kreikka
- Kroatia
- Kypros
- Latvia
- Liettua
- Luxemburg
- Malta
- Portugali, mukaan lukien Azorit ja Madeira
- Puola
- Ranska, mukaan lukien Monaco
- Romania
- Ruotsi
- Saksa
- Slovakia
- Slovenia
- Suomi
- Tanska
- Tsekki
- Unkari
- Viro

EU:n arvonlisäveroalueeseen eivät kuulu:

- Ahvenanmaan maakunta
- Andorra
- Athos-vuori eli Agio Oros
- Büsingen alue
- Campione d'Italia
- Ceuta ja Melilla, Espanjalle kuuluvia alueita Pohjois-Afrikassa
- Färsaaret
- Gibraltar
- Grönlanti
- Helgolandin saari, Saksan Pohjanmeren puoleisella rannikolla lähellä Tanskan rajaa
- Kanaalisaaret
- Kanarian saaret

- Livigno
- Lugano-järven Italialle kuuluvat vesialueet
- Ranskan merentakaiset departementit, kuten mm. Martinique ja Guadeloupe
- San Marino
- Vatikaanivaltio

(Verohallinto 2014b)

Kausiveroilmoitus (Verohallinto 2014c)

Lomake palautetaan osoitteeseen: _____

VEROHALLINTO
Kausiveroilmoitusten optinen lukupalvelu
PL 5000
00053 VERO

KAUSIVEROILMOITUS K

Jos korjaatte aiemmin ilmoitettuja tietoja, ilmoittakaa vain muutosten määrät.

Kausiveroilmoitukseen ei saa liittää mitään liitteitä.

Verovelvollisen nimi (arvonlisäverovelvollinen / työnantaja)	010 Y-tunnus tai henkilötunnus

ARVONLISÄVERON TIEDOT

TYÖNANTAJASUORITUSTEN TIEDOT

44	050 Ilmoitusjakso			052 Kohdekausi	053 Vuosi	050 Ilmoitusjakso			052 Kohdekausi	053 Vuosi
	Kuu- kausi	Nejän- nesvuosi	Vuosi	euro		Kuu- kausi	Nejännes- vuosi	Vuosi	euro	
	Vero kotimaan myynnistä verokannoittain					601 Ennakonpidätyksen alaiset palkat ja muut suoritukset				
	301	24 %:n vero				602 Toimitettu ennakonpidätys				
	302	14 %:n vero				605 Lähdeveron alaiset palkat ja muut suoritukset				
	303	10 %:n vero				606 Lähdevero palkoista yms.				
	305	Vero tavaraostoista muista EU-maista				609 Sosiaaliturvamaksunalaiset palkat				
	306	Vero palveluostoista muista EU-maista				610 Maksettava työnantajan sosiaaliturvamaksu				
	318	Vero rakentamispalvelun ostoista (käännetty verovelvollisuus)				Ei palkanmaksua				
	307	Kohdekauden vähennettävä vero				054 Kohdekausi -alku	055 Vuosi	056 Kohdekausi -loppu	057 Vuosi	
	317	Alarajahuojennuksen määrä				Arvonlisäveron alarajahuojennukseen oikeutettu täyttää				
	308	Maksettava vero / Palautukseen oikeuttava vero (-)								euro
	309	0-verokannan alainen liikevaihto				315 Alarajahuojennukseen oikeuttava liikevaihto				
	311	Tavaroiden myynnit muihin EU-maihin								316 Alarajahuojennukseen oikeuttava vero
	312	Palveluiden myynnit muihin EU-maihin				Alarajahuojennuksen määrä (siirretään kohtaan 317)				
	313	Tavaraostot muista EU-maista								Ei alv-toimintaa
	314	Palveluostot muista EU-maista				054 Kohdekausi -alku	055 Vuosi	056 Kohdekausi -loppu	057 Vuosi	
	319	Rakentamispalvelun myynnit (käännetty verovelvollisuus)								
	320	Rakentamispalvelun ostot (käännetty verovelvollisuus)								

Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys	042 Puhelin

VEROH 4001/1 1.2014

Kauppasopimuksen sisältö (Melin 2011, 47-48) mukaan:

1. Sopijapuolen tausta:

Ostajan yhtiömuoto, laskutusosoite ja ostajan edustajien nimenkirjoitusoikeus tulee tarkistaa. Lisäksi sisäkaupassa on tärkeätä tarkistaa ostajan arvonlisäveronumero, jotta myyjälle ei tulisi ylimääräisiä arvonlisäverovelvoitteita.

2. Kaupan kohteen yksilöinti:

Kaupan kohde tulee määrittellä mahdollisimman yksityiskohtaisesti. Tavarantyyppi, laatu, paino, määrä, kappaleluku, varaosat ja muut ominaisuudet on syytä määrittellä mahdollisimman yksiselitteisesti.

3. Kauppahinta ja sen suorittaminen:

Hinta ja sen määrittelyn perusteet tulee ilmoittaa. Hinnan osalta tulee välttää epämääräisiä ilmaisuja (laskutetaan myöhemmin tms.) Kaikki kustannukset tulee aina pyrkiä ottamaan huomioon jo hinnan määrittelyvaiheessa. Tärkeätä on määrittellä se, mitä hinta pitää sisällään. Lisäksi tulee määrittellä hinnan muuttamisen edellytykset ja sen mahdolliset seuraamukset.

4. Maksuehdot ja maksutapa:

Sopimuksessa tulee määrittellä maksun suoritusajankohta ja se, mistä ajankohdasta se lasketaan (esim. toimituspäivä) sekä maksupaikka ja suoritusvaluutta (jos muu kuin euro, valuuttakurssiklausuuli). Sopimuksesta on käytävä ilmi myös pankkikulujen maksaja ja muut mahdolliset ehdot (esim. korkomääritykset, remburssiohjeet). Maksuviivästys ja sen seuraamukset tulee määrittellä.

5. Toimitusaika:

Toimitusajan laskeminen, toimituksen viivästyminen ja sen seuraukset, toimitusajan pidentäminen, ostajan oikeus vaatia kauppahinnan vähennystä, ostajan oikeus sopimuksen purkamiseen ja vahingonkorvaukseen tulee sisällyttää sopimukseen.

6. Toimitustapa- ja paikka:

Toimitustapa määritellään mieluiten käyttämällä kansainvälisiä virallisesti vahvistettuja toimitusehtoja (Incoterms). Toimitusosoitteen määrittäminen on tärkeätä arvonlisäveron maksamisen kannalta, sillä lasku voi mennä eri maahan kuin tavat.

7. Vapauttamisperusteet:

Tulee määritellä, minkälaisissa tilanteissa toinen osapuoli voi vetäytyä sopimuksen velvoitteista. Näihin tilanteisiin liittyvät mahdolliset korvausperusteet toiselle osapuolelle tulee myös määritellä selkeästi.

8. Tavarankäytön tarkastus ja sen suorittaminen:

Mahdolliset tavarankäytön tarkastukset valmistuksen aikana, vastaanottotarkastus ja ostajan reklamaatiovelvollisuus tulee mainita sopimuksessa.

9. Takuu:

Tavaralle myönnettävän takuun sisältö, takuun kattamat viat, takuu-aika, osapuolten velvollisuudet ja niiden täyttämättä jättämisestä aiheutuvat seuraamukset tulee määritellä sopimuksessa yksityiskohtaisesti. Lisäksi tulee määritellä ne kulut ja riskit, joita mahdollisesti palautettavista sekä takuun nojalla toimitetuista tavaroista seuraa.

10. Omistusoikeus tavarahan:

Tavarankäytön omistusoikeuden siirtyminen ja mahdollinen omistusoikeuden pidätys tulee määritellä sopimuksessa. Siirtämällä omistusoikeutta esimerkiksi vaiheeseen, jolloin tavara on kokonaisuudessaan maksettu, voi myyjä myötävaikuttaa ostajan

maksuhaluun. Jos omistusoikeus siirtyy tavaran käyttöönoton yhteydessä, on hyvä määritellä ne kohdat, jolloin myyjä voi pidättää omistusoikeuden itsellään.

11. Vahingonvaaran siirtyminen:

Vahingonvaaran siirtymisestä tulee määritellä muut kuin edellä mainittujen toimituslausekkeiden sisältämät tapaukset.

12. Pakkausta koskevat määräykset:

Myyjän velvollisuuksiin kuuluu pakata tavara tavanomaiseen pakkaukseen, mutta jos vaaditaan erikoispakkauksia, tulee niistä sopia erikseen.

13. Sopimuksen voimaansaattaminen:

Sopimuksessa tulisi mainita, miten ja milloin sopimus astuu voimaan ja mitkä ovat osapuolten toimenpiteet (esim. määrättyjen asiakirjojen toimittamisvelvollisuus).

14. Riitojen ratkaiseminen:

Mahdollisten ongelmien varalta on paikallaan sopia etukäteen, missä yleisessä tuomioistuimessa ta välitystuomioistuimessa ja minkä sovellettavan lain mukaan asia ratkaistaan.

15. Erityiskysymykset:

Sopimustekstissä on huomioitava kaikki myytävästä tuotteesta, kohdemaasta ja erityisolosuhteista johtuvat erityiskysymykset.

Incoterms ® 2010 –toimituslausekkeet (Finpro 2010, 1-3)

Ex Works (EXW)

Lauseke sopii kaikille kujetusmuodoille, myös yhdistetyille kuljetuksille. Sitä voidaan käyttää myös kotimaan kaupassa, kun taas kansainväliseen kauppaan sopivampi vastaava lauseke useimmiten on FCA. Lausekkeen EXW mukaan myyjä toimittaa tavaran ostajalle silloin, kun hän asettaa sen ostajan käytettäväksi tiloissaan tai muussa nimetyssä paikassa, esimerkiksi tuotantolaitoksessa tai varastossa. Myyjän ei tarvitse lastata tavaraa sitä noutavaan ajoneuvoon eikä huolehtia mahdollisesti sovellettavasta vientiselvityksestä. Osapuolten tulisi täsmentää toimituskohta nimetyllä toimituspaikalla mahdollisimman selvästi, sillä kustannukset ja riskit siihen saakka ovat myyjän vastuulla. Ostaja vastaa kaikista kustannuksista ja riskeistä viedessään tavaran sovitusta kohdasta nimetyltä toimituspaikalta.

Free Carrier (FCA) – Vapaasti rahdinkuljettajalla

Lauseke FCA tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran luovuttamalla sen ostajan nimeämälle rahdinkuljettajalle tai muulle henkilölle myyjän tiloissa tai muussa nimetyssä paikassa. Osapuolten tulisi täsmentää toimituskohta mahdollisimman selvästi, sillä riski siirtyy ostajalle siinä kohdassa. Jos osapuolten aikomuksena on, että myyjä toimittaa tavaran ostajalle toimitiloissaan, heidän tulisi nimetä toimituspaikaksi toimipisteen osoite. Jos taas osapuolet haluavat toimituksen tapahtuvan muualla, heidän on osoitettava toinen, tarkka toimituspaikka. Toimituslauseke FCA edellyttää, että myyjä vientiselvittää tavaran silloin, kun se on tarpeellista. Myyjällä ei kuitenkaan ole velvollisuutta tuontiselvittää tavaraa, maksaa tuontitullia tai hoitaa mitään tuontimuodollisuuksia.

Carriage Paid To (CPT) – Kuljetus maksettuna

Lauseke CPT tarkoittaa, että myyjä luovuttaa tavaran nimeämälleen kuljettajalle tai muulle henkilölle sovitussa paikassa. Myyjä solmii kuljetussopimuksen ja maksaa rahdin tavaran kuljettamisesta nimettyyn määräpaikkaan. Lauseketta CPT käytettäessä myyjä täyttää toimitusvelvollisuutensa, kun hän luovuttaa tavaran rahdinkuljettajalle eikä vasta silloin, kun tavara saapuu ostajalle määräpaikassa.

Carriage and Insurance Paid to (CIP) – Kuljetus ja vakuutus maksettuina

Lauseke CIP tarkoittaa, että myyjä luovuttaa tavaran nimeämälleen kuljettajalle tai muulle henkilölle sovitussa paikassa. Myyjä solmii kuljetussopimuksen ja maksaa rahdin tavaran kuljettamisesta nimettyyn määräpaikkaan. Myyjä myös solmii vakuutusopimuksen siltä varalta, että tavara tuhoutuu tai vahingoittuu sen ollessa kuljetuksen aikana ostajan vastuulla, ja maksaa vakuutusmaksun. Ostajan on huomattava, että CIP – lausekkeen mukaan myyjän edellytetään hankkivan vakuutuksen vain vähimmäislausekkeen mukaisesti. Jos ostaja haluaa laajemman vakuutussuojan, hänen on joko sovittava siitä myyjän kanssa tai tehtävä omat vakuutusjärjestelynsä. Lauseketta CIP käytettäessä myyjä täyttää toimitusvelvollisuutensa silloin, kun hän luovuttaa tavaran rahdinkuljettajalle eikä vasta silloin, kun tavara saapuu ostajalle määräpaikassa.

Delivered At Terminal (DAT) – Toimitettuna terminaalissa

DAT tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran asettamalla sen ostajan käytettäväksi kuljetusvälineestä purettuna nimetyssä terminaalissa nimetyssä määräpaikassa tai määräsatamassa. Terminaali voi olla avoin tai katettu paikka, kuten laituri, varasto, konttipiha tai tie- rautatie- tai lentorahtiterminaali. Myyjä vastaa kaikista riskeistä kuljetuksen aikana siihen asti, kunnes tavara on purettu terminaaliin nimetyllä määräpaikalla.

Delivered At Place (DAP) – Toimitettuna määräpaikalle

DAP tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran ostajalle asettamalla sen hänen käytettäväkseen nimetyllä määräpaikalla saapuneesta kuljetusvälineestä purettavaksi. Myyjä vastaa kaikista kuljetuksen aikaisista riskeistä viedessään tavaran nimettyyn paikkaan.

Delivered Duty Paid (DDP) – Toimitettuna tullattuna

DDP tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran ostajalle asettamalla sen hänen käytettäväkseen nimetyllä määräpaikalla purettavaksi saapuneesta kuljetusvälineestä. Myyjä vastaa kaikista kustannuksista ja riskeistä tavaran tuomiseksi määräpaikkaan. Hän on velvollinen vienti- ja tuontiselvittämään tavaran, maksamaan vienti- ja tuontitullin ja hoitamaan kaikki tuontimuodollisuudet.

Free Alongside Ship (FAS) – Vapaasti aluksen sivulla

FAS lauseketta voidaan käyttää vain vesitiekuljetuksissa. ”Vapaasti aluksen sivulla” tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran, kun hän asettaa sen ostajan käytettäväksi tämän nimeämän aluksen vierellä, esimerkiksi laiturilla tai proomussa, nimetyssä laivaussatamassa. Riski tavaran vaurioitumisesta tai tuhoutumisesta siirtyy, kun tavara on aluksen vierellä ja ostaja vastaa kaikista sen jälkeisistä kustannuksista.

Free On Board (FOB) – Vapaasti aluksessa

FOB lauseketta voidaan käyttää vain vesitiekuljetuksissa. ”Vapaasti aluksessa” tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran ostajan nimeämään alukseen nimetyssä laivaussatamassa tai osoittaa tavaran olevan jo siten toimitetun. Riski tavaran vaurioitumisesta tai tuhoutumisesta siirtyy silloin, kun tavara on aluksessa. Ostaja vastaa kaikista sen jälkeisistä kustannuksista.

Cost and Freight (CFR) – Kulut ja rahti maksettuna

CFR lauseketta voidaan käyttää vain vesitiekuljetuksissa. ”Kulut ja rahti maksettuna” tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran alukseen tai osoittaa tavaran olevan jo siten toimitetun. Riski tavaran vaurioitumisesta tai tuhoutumisesta siirtyy ostajalle, kun tavara on aluksessa. Myyjän tulee tehdä kuljetussopimus ja maksaa kulut ja rahti tavaran tuomiseksi nimettyyn määräsatamaan. Lauseketta CFR käytettäessä myyjä täyttää toimitusvelvollisuutensa silloin, kun hän luovuttaa tavaran rahdinkuljettajalle eikä vasta silloin, kun tavara saapuu ostajalle määräpaikassa.

Cost, Insurance and Freight (CIF) – Kulut, vakuutus ja rahti maksettuna

CIF Lauseketta voidaan käyttää vain vesitiekuljetuksissa. ”Kulut, vakuutus ja rahti maksettuna” tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran alukseen tai osoittaa tavaran olevan siten toimitetun. Riski tavaran vaurioitumisesta tai tuhoutumisesta siirtyy ostajalle, kun tavara on aluksessa. Myyjän tulee tehdä kuljetussopimus ja maksaa kulut ja rahti tavaran tuomiseksi nimettyyn määräsatamaan. Myyjä solmii sen lisäksi vakuutus sopimuksen, joka kattaa ostajan riskin tavaran tuhoutumisesta tai vahingoittumisesta kuljetuksen aikana. Ostajan tulisi huomata, että CIF –lausekkeen mukaan myyjän edellytetään hankkivan vakuutuksen vain vähimmäis ehdoin. Jos ostaja haluaa laajemman vakuutussuojan, hänen on sovittava siitä myyjän kanssa tai tehtävä omat vakuutusjärjestelynsä. Lauseketta CIF käytettäessä myyjä täyttää toimitusvelvollisuutensa silloin, kun hän luovuttaa tavaran rahdinkuljettajalle eikä vasta silloin, kun tavara saapuu ostajalle määräpaikassa.

Tarjouspyyntö

Juustopuoti Immonen
FI12345678
Eerikinkatu 16
20100 Turku
Finland
Tel: +3582 231 4835
Email: info@juustopuoti.com

Request for quotation

20th of February

KAASveld BV.

We would like to increase our selection with your fine cheeses

Our company is a Finnish cheese wholesaler in Turku Market Hall. We are specialised in cheeses from all Europe. The business is family driven and every member is enthusiastic about cheeses. We like to give our customers best products spiced with excellent knowledge and service. Currently we are renewing our product range and would like to get your fine cheeses to our customers. We are looking forward doing business with you in the future.

Products

We would like a quotation from following products delivered to us:

- **Honey Clover** **1pc**
- **Mouton 5kg** **1pc**
- **Basiron Pesto Verde** **1pc**
- **Basiron tryffle** **1pc**
- **Hommage mild** **1pc**
- **Hommage old** **1pc**
- **Maasdam** **2pcs**
- **Hommage Maasdam** **1pc**
- **Hommage Italia** **1pc**

Quantity

At first we would like to buy the minimum quantity you offer. But in the future we are happy to increase our orders.

Time and terms of delivery

We would like to get the cheeses to the nearest terminal 31th of March at the latest and they should have at least one and half month until best before date when they reach us. Cheeses need to be shielded.

CIP Kopteritie 4 Turku Finland (Incoterms 2010)

Terms of payment

CAD, documents against payment. Both sides pay bank costs of their own. Documents needed are invoice and certificate of insurance. Invoice with VAT 0%.

Other wishes

We would like to get an ingredients list for every product.

Deadline of quotation

We would like to get your offer before 28th of February.

Catalogue

Please attach your product catalogue with delivery.

Contact person

Jan Immonen, Purchasing Manager, Juustopuoti Immonen, 040-1234567,
info@juustopuoti.fi

Tarjous

KAASveld Bv.
NE87654321
2410 Ac Bodegraven
The Netherlands
+31 222 333 444
sales@kaasveld.com

Quotation

68

26th of February

Juustopuoti Immonen

In reference to your request for quotation 20th of February

Quotation for cheeses delivered

At first we would like to thank you for interest for our great cheeses. We are confident to promise you our products are best quality. We are pleased to do business with you and offer cheeses with delivery as follows:

Products

• Honey Clover	9.85 €/kg	5kg	49.25
• Mouton 5kg	13.45 €/kg	5kg	67.25
• Basiron Pesto Verde	8.80 €/kg	3kg	26.40
• Basiron tryffle	14.95 €/kg	3kg	44.85
• Hommage mild	12,45 €/kg	3kg	37.35
• Hommage old	13.45 €/kg	3kg	40.35
• Maasdam	6.90 €/kg	20kg	138.00
• Hommage Maasdam	8.90 €/kg	6kg	53.40
• Hommage Italia	7.90 €/kg	3kg	23.70
Overall		51 kgs	480.55
Delivery			70.00
Total			550.55
€			

Minimum order is 50 kilograms containing any cheese you like. (only full cheese wheels delivered)

Delivery rates:	50-100 kg	70 €
	100-150 kg	100 €
	150-250 kg	150 €
	250 kg+	counted separately

Minimum insurance is included in all prices.

Cheeses are shielded and covered. Ingredients lists can be found in packages.

Time and terms of delivery

We are pleased to deliver the cheeses as close to you as possible. However since we accept CAD payment, we can only deliver products to the nearest terminal. If you accept our offer before 7th of March we can promise our delivery before 31st of March.

CIP Kopteritie 4 Turku Finland (Incoterms 2010)

Terms of payment

We accept CAD, documents against payment. We send three invoices to your bank, certificate of insurance and waybill. CAD is being opened after three days of acceptance of quotation. We request payment after one week of advice of arrival. Overtime interest is 9.5 %. Both sides pay their own bank costs. Please attach your bank details on acceptance of quotation.

Catalogue

We will send our full catalogue with delivery.

Co-operation

We sincerely hope that our offer pleased you. This quotation is valid since 31st of March and we hope to get acceptance of quotation by email. If you have any questions please do not hesitate to contact us. We are looking forward doing business with you.

Best Regards,

Janet Jacuzzi
Export Manager

Kansainvälinen maantierahतिकirja (Melin 2011, 328)

INTERNATIONAL WAYBILL		CMR	
Consignor			
KAASveld Bv. NE87654321 2410 Ac Bodegraven The Netherlands			
Consignee			
Juustopuoti Immonen FI12345678 Eerikinkatu 16 20100 Turku, Finland		Date	1st March 2015
		Reference Number	123456
Delivery Address		Carrier (name, address, country)	
Kopteritie 4 20360 Turku Finland		KaasCarrier Bv. Albert Cuyp straat 887 Amsterdam, The Netherlands	
Place of departure		Carrier's reserves and remarks	
Bodegraven		two separate parcels, hands over from	
Final Destination		terminal against original invoice nr 9999,	
Turku			
Marks and numbers	Number and kind of packages, description of goods		
Juustopuoti Turku Finland	2 parcels, 1 pallet cheeses	51 kg	2 m ²
to terminal	cold delivery		
		Chargeable weight	
Delivery against INCOTERMS 2010			
CIP			
Consignor's other instructions			
Delivered to terminal			
Documents	invoice, copy, certificate of insurance, copy		
THE LIABILITY OF THE CARRIER IS COVERED BY THE CMR			
Consignor's signature	Driver's/Terminal's signature	Consignee's signature	
Date 01.03.2015		Date	
Signature and stamp	Amsterdam	Signature and stamp	
<i>KAAS</i>			

Kauppalasku (Melin 2011, 300)

Seller		COMMERCIAL EXPORT INVOICE			
KAASveld Bv.		Invoice nr	9999		
NE87654321		Invoice date	1.3.2015	Seller's reference	
2410 Ac Bodegraven		Buyer's reference	9999	887766	
The Netherlands		Other reference	9999		
Consignee		Buyer (if not consignee)			
Juustopuoti Immonen					
FI12345678					
Eerikinkatu 16					
20100 Turku					
Finland					
Vessel/flight/truck	Port/Airport of loading	Country of origin of goods	Country of destination		
AKT 587, M/s Björn	Hamburg	The Netherlands	Finland		
Port/Airport	Place of delivery	Terms of delivery and payment			
Naantali	Turku	CIP kopteritie 4 20360 Turku Finland			
		Incoterms 2010			
		1 week from advice of arrival at the latest			
Shipping marks	no. and kind, description	Commodity code	Total gross	Tot cube	
Juustopuoti	2 parcels on	CN 0406 90 86			
Turku	1 pallet	CN 0406 90 13			
Finland	cheeses	CN 0406 90 74	Total net		
Item/packages	Description	Quantity	Unit price	Amount	
J/1111	Honey Clover	5kg	9,85	49,25	
U/2222	Mouton	5kg	13,45	67,25	
U/3333	Basiron Pesto Verde	3kg	8,80	26,40	
S/4444	Basiron tryffle	3kg	14,95	44,85	
T/5555	Hommage mild	3kg	12,45	37,35	
O/6666	Hommage old	3kg	13,45	40,35	
J/7777	Maasdam	20kg	6,90	138,00	
E/8888	Hommage Maasdam	6kg	8,90	53,40	
N/9999	Hommage Italia	3kg	7,9	23,70	
TIE/0000	Delivery	1pc	70,00	70,00	
		Invoice total	550,55 €		
Intra-Community supply, VAT 0 % (6th VAT Directive, ART. 28c(A))					
		Name of signatory			
		JANET JACUZZI, Export Manager			
		Place and date of issue			
		Bodegraven 01.03.2015			
		Signature	KAASWELD BV.		
		<i>Janet Jacuzzi</i>			

Tuonnin Intrastat –lomake (Melin 2011, 319)

TULLI		LOMAKE Tuonti																						
		N	[1]																					
Tiedonantovelvollinen FI 1234567-8 Juustopuoti Immonen		Tilastojakso 2011-01	Ilmoitusnumero ja tila 11-11-040-ELO-001																					
Asiamies FI 1234567-8 Juustopuoti Immonen		Viite																						
Ilmoitus, jossa ei ole yhtään nimike erää, tulkitaan nolailmoitukseksi.																								
Tavaranimike 04069015		Tavarankuvaus 04069015: Juusto ja juustoaaine, muu juusto, muu, Gruyère, Sbrinz																						
Lähetysmaa CH-Sveitsi																								
Alkuperämaa CH-Sveitsi																								
Kauppatapahtuman luonne 11-Suora osto/myynti																								
Kuljetusmuoto 4-Lentokuljetus																								
Nettopaino kg 100		Toinen paljous 40 kpl																						
Laskutusarvo 900 EUR		Tilastoarvo 900 EUR																						
Laskutusarvo muussa valuutassa 965 CHF		Tilastoarvo muussa valuutassa 965 CHF																						
Syötä laskutus- ja tilastoarvot euroissa tai muussa valuutassa. Jos syötät arvon muussa valuutassa kuin euroissa, lasketaan euroarvo automaattisesti.																								
<table border="1"> <thead> <tr> <th>#</th> <th>Nimike</th> <th>Lä>></th> <th>Al>></th> <th>Kt</th> <th>Km</th> <th>Nettop.</th> <th>2. palj.</th> <th>yks.</th> <th>Laskutusa.</th> <th>Tilastoa.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>04069015</td> <td>CH</td> <td>CH</td> <td>11</td> <td>4</td> <td>100</td> <td>40</td> <td>KPL</td> <td>900</td> <td>900</td> </tr> </tbody> </table>				#	Nimike	Lä>>	Al>>	Kt	Km	Nettop.	2. palj.	yks.	Laskutusa.	Tilastoa.	04069015	CH	CH	11	4	100	40	KPL	900	900
#	Nimike	Lä>>	Al>>	Kt	Km	Nettop.	2. palj.	yks.	Laskutusa.	Tilastoa.														
04069015	CH	CH	11	4	100	40	KPL	900	900															

SAD-lomake (Euroopan Komissio 2015a)

EUROPEAN COMMUNITY					OFFICE OF DISPATCH/EXPORT				
Copy for the country of dispatch/export	1 ☐ 2 Consignor/Exporter No				1 DECLARATION				
					3 Forms		4 Loading lists		
					5 Items		6 Total packages		7 Reference number
	8 Consignee No				9 Person responsible for financial settlement No				
					10 Country first destin		11 Trading country		13 C.A.P.
	14 Declarant/Representative No				15 Country of dispatch/export		15C disp./exp. Code a b		17 Country destin. Code a b
					16 Country of origin		17 Country of destination		
	18 Identity and nationality of means of transport at departure				19 Ctr.		20 Delivery terms		
	21 Identity and nationality of active means of transport crossing the border				22 Currency and total amount invoiced		23 Exchange rate		24 Nature of transaction
	25 Mode of transport at the border		26 Inland mode of transport		27 Place of loading		28 Financial and banking data		
1	29 Office of exit			30 Location of goods					
31 Packages and description of goods	Marks and numbers - Container No(s) - Number and kind				32 Item No		33 Commodity Code		
					34 Country origin Code a b		35 Gross mass (kg)		
					37 PROCEDURE		38 Net mass (kg)		39 Quota
					40 Summary declaration Previous document				
					41 Supplementary units		A.I. Code		
44 Additional information/ Documents produced/ Certificates and authorizations					46 Statistical value				
47 Calculation of taxes	Type	Tax base	Rate	Amount	MP	48 Deferred payment		49 Identification of warehouse	
					B ACCOUNTING DETAILS				
					Tot al:				
51 Intended office of transit (and country)	50 Principal No				Signature:				
	represented by				C OFFICE OF DEPARTURE				
Place and date:									
52 Guarantee not valid for					Code		53 Office of destination (and country)		
D CONTROL BY OFFICE OF DEPARTURE					Stamp:		54 Place and date:		
Result:							Signature and name of declarant/representative:		
Seals affixed: Number:									
identity:									
Time limit (date):									
Signature:									

Tullauspäätös / lasku (Melin 2011, 318)

TULLI				TULLAUSPÄÄTÖS/LASKU			1/1
				Luovutus vapaaseen liikkeeseen			
Myyjä		Tullausnumero		Tullauspäivä			
SwissCheese AG		CH 1 09001 053005 0088 00		3.3.2015			
Postitusosoite		Tulopäivä		Hyväksymispäivä		Veropäivä	
		1.3.2015		2.3.2015		2.3.2015	
Juustopuoti Immonen		Viite					
		Manulle illallinen					
Eerikinkatu 16		Lisäviite					
20100 Turku		100000001					
		Tullivelallinen					
		Juustopuoti Immonen					
Asiamies		Tavaranhaltija			FI00000005-7T0001		
Juustopuoti Immonen		Kaukonkiidotus Oy					
Eerikinkatu 16		Kopterikuja 3					
20100 Turku		FI12345678-3T0001		20360 Turku			
Yleisilmoitus / edeltävä asiakirja				Vakuudesta varattu osuus (%)		Jaksoerittelyn postit.	
B23		AATK123456		79,8			
järj. Nro	Tav. Koodi / Lisäkoodi	Menettely / Tullikohtelu	Verolaji	Veron peruste	Yks.	Verokanta	Veron määrä (€)
1	7456121090	4000 999	100	990 EUR		17 %	171,80
		1011 100	700	1050 EUR		14 %	147,00
Verolajit							
				Yhteensä		318,80	
Tulliipiiri, toimipaikka ja osoite				Eräpäivä		Maksettava mää	
Eteläinen tullipiiri				14.3.2015		318,80	
Lentotulli				Maksuviite			
Möykkytie 4				11090010535000080			
20470 Turku				Kansainvälinen tilinumero (IBAN) ja pankkitunnus (BIC/SWIFT)			
puh. 02-78945612 Käsitelijä Ensio Paarma				FI12 1456 9875 8888 78		NDEAFIHH	
Valitusosoitus							
Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella. Valitus on tehtävä kolmen vuoden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiannosta.							

